

3 ПАСАЛІННЯ ДА СВЯТА НАРАДЖЭННЯ ХРЫСТАВА МІТРАПАЛІТА МІНСКАГА І СЛУДКАГА ФІЛАРЭТА, ПАТРЫЯРШАГА ЭКЗАРХА УСЯЕ БЕЛАРУСІ

2 стар.

ДЫПКУР'ЕР

БЕЛАРУСЬ—КІТАЙ

2 стар.

ВЕСТКІ З СУПОЛАК

АБ СВЯТКАВАННІ 110-Х УГОДКАЎ М. БАГДАНОВІЧА

5 стар.

АД ПЕРШАЙ АСОБЫ

ПАЛІТЫКА БЕЛАРУСІ — ШМАТВЕКАРНАЯ ІНТЭР'Ю МІНІСТРА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ М. ХВОСТАВА

3 стар.

НАВІНЫ З АРХІВА

НОВЫ ГОД У СТАРЫМ МІНСКУ

4—5 стар.

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ:

СЛАВЕНІЯ, УКРАІНА, АНГЛІЯ

6 стар.

ГАСЦЁЎНЯ

СУСТРЭЧА З ПАТРАМ І ПЕРАКЛАДЧЫКАМ Уладзімірам СКАРЫНКІНЫМ

4 стар.

Сакрат ЯНОВІЧ (Польшча). "ЗАПІСЫ ВЕКУ" (працяг)

7 стар.

МУЗЫЧНАЯ ХВАЛЯ

КАЛАМБУРЫ РОК-АЛІМПА

8 стар.

АГУЛЬНАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

РАСПАЎСЮДЖВАЕЦЦА Ў 48 КРАІНАХ

Голас Радзімы

Штогоднівая газета для суадчынікаў за межамі Беларусі

Выдаецца з 6 красавіка 1955 года

2 студзеня 2002 года, № 1 (2767)

Цана 120 рублёў

E-mail: golos_radzimy@tut.by

толькі факт

ГАЗ ДЛЯ ПАЛШУКОЎ

Новая прафесія газавіка з'явілася ў палескім горадзе Лельчыцы з прыходам сюды прыроднага газу.

Гэты раённы цэнтр стаў 97-м па ліку на Беларусі сярод тых, што атрымалі блакітнае паліва, якое не толькі зрабіла больш камфортным жыццё палешукоў, але і дапамагло стварыць каля 20 працоўных месцаў. Да Новага года лельчыцкія газавікі падвалі газ у тысячу кватэр.

На здымку самы аўтарытэтны газавік у Лельчыцах — старшы майстар газаразмеркавальнай станцыі Анатоль МАСАНАВЕЦ.

Сяргей ХАЛАДЗІЛІН.

"ГУСТ" — ВЫДАТНЫ!

Абвешчаны вынікі конкурсу-дэгустацыі "Густ", які ўпершыню праводзіўся ў нашай краіне на выставе "Белпрадукт-2001".

13 прадпрыемстваў прадставілі на суд гурманаў 104 віды каўбас і іншай смачнай мясной прадукцыі. У самай масавай, сапраўды народнай намінацыі — вараная каўбаса — спецыялістамі адзначана "Доктарская" Барысаўскага мясакамбіната.

У сваіх намінацыях пераможцамі конкурсу сталі таксама саялкі "Свіная" Гродзенскага мясакамбіната, каўбаса кравяная "Беларуская" Аршанскага і сальцісон "Хатні" Віцебскага мясакамбінатаў.

Прадпрыемствы атрымалі права наносіць на ўпакоўку гэтай прадукцыі знак "Густ" як сведчанне яе выдатнага смаку і якасці.

Журы высока ацаніла прадукцыю са Слоніма: лепшымі прызнаны сыравэнджаная каўбаса пад апетытнай назвай "Асалода" і рэбрышкі "Класічныя".

Выдатныя вэнджанасці атрымліваюцца ў спецыялістаў прадпрыемства "Вікас" (ялавчына "Каўказія") і Ашмянскага мясакамбіната (грудзінка "Абжора"). Яны і былі прызнаны журы лепшымі.

Прадукцыя ашмянцаў добра вядомая не толькі ў Беларусі, але і за яе межамі. Асартымент прадпрыемства налічвае амаль дзвесце назваў.

Алена РУДЗЬ.

У СЕУЛЕ ЎЗНАГОРОДЗІЛІ БЕЛАРУСАЎ

Сеул наведвала беларуская дэлегацыя спецыялістаў па праблемах наступстваў чарнобыльскай аварыі.

У час знаходжання былога міністра па надзвычайных сітуацыях Івана Кеніка і рэктара Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі Аляксандра Мрочака ўзнагародзілі адпаведна медалём "Альберта Эйнштэйна" і міжнародным ордэнам "Сусветнай акадэміі міру". Заснавальнікі гэтых узнагарод — ЮНЕСКА, ЮНІСЕФ і іншыя.

Вікторыя БОХАН.

СТУДЭНТЫ САМЫЯ ВЯСЁЛЫЯ!

Мінулы тыдзень прынёс вельмі добрую навіну: каманда Клуба вясёлых і знаходлівых Белдзяржуніверсітэта перамагла ў фінале Еўралігі.

Гэта ўжо другі чэмпіёнскі тытул нашых землякоў — першы раз яны сталі лепшымі летась.

А пачыналася ўсё адзінаццаць гадоў таму, калі Андрэй Андрэеў, хросны бацька беларускага КВЗ, сабраў зборную ўніверсітэта і медінстытута. Гэтая каманда паспяхова ўдзельнічала спачатку ў мясцовых спаборніцтвах, а потым паехала заваёваць Маскву і ў 1995-м нават дайшла да фіналу, але, на жаль, не перамагла. Пасля гэтага склад каманды быў поўнасцю адноўлены, запрошаны энергічныя энтузіясты з усёй Беларусі, якія сваёй шчырасцю, таленавітасцю ды выдатнымі жартамі адразу пакарылі не толькі журы, але і заваявалі сімпатыі публікі. Гэта пацвярджаецца тым чэмпіёнскім тытулам, які наша каманда заваёўвае другі раз запар. Гэтая з'ява рэдкая для КВЗ.

Глеб ЛАБАДЗЕНКА.

ВАСІЛІСА ПРАПІСАНА Ў ВІЦЕБСКУ

У сям'і малпаў Федзькі і Анфіскі з Віцебскага запарка — папаўненне. У іх нарадзілася маленькая малпачка, якую назвалі Васілісай.

Малпа Анфіска са сваёй маленькай Васілісай.

зваротная сувязь: зша

Merry Christmas and Happy New Year
ВЯСЁЛЫХ КАЛЯД І ШЧАСЛІВАГА НОВАГА ГОДА!

Дарагія супрацоўнікі "Голасу Радзімы"! Хачу павіншаваць вас з Калядамі і Новым 2002 годам і падзякаваць за дасланыя нумары "Голасу Радзімы", якія з прыемнасцю чытаю і дзялюся з іншымі.

Артыкулы ў газеце заўсёды цікавыя і прыцягваюць вялікую

ўвагу. Дзякую за прыемнасць для мяне асабіста і іншых.

Жадаю ўсім вам ад сябе і свайго мужа Вітаўта радасных Каляд і шчаслівага Новага года. Хай 2002 год прынесе сапраўдны дабрабыт беларускаму народу і трывалы спакой добрым людзям ва ўсім свеце.

Вера РАМУК.

P.S. Навагоднюю ёлку — "Беларускую ялінку", што на паштоўцы, Беларускі каардынацыйны камітэт у Чыкага ўбіраў у Музеі навукі і індустрыі на працягу 22 гадоў, з 1978 да 1999-га. Упрыгажэнні зроблены ў Чыкага народнай мастачкай Л. Будчанка-Вяленіс са штучнай саломкі і геаметрычных скрыначак, упрыгожаных беларускімі ўзорамі.

З 2000 года ёлку ўбіраюць у праваслаўнай царкве Святога Юр'я ў Чыкага. Там атрымліваюць цацкі з Беларусі.

спорт

АЛІМПІЙСКІЯ НАДЗЕІ ЮЛІ ПАЎЛОВІЧ

Юлія Паўловіч, выхаванка Віцебскай дзіцяча-юнацкай школы алімпійскага рэзерву, з 1993 года з'яўляецца членам нацыянальнай зборнай Беларусі па шорттрэку.

Юлія — рэкардсменка Беларусі на дыстанцыі 500 метраў. Трэнеруе яе маці Таццяна Рыгораўна і трэнер Уладзімір Гаеўскі.

У складзе алімпійскай зборнай Беларусі Юлія будзе прадстаўляць краіну на Алімпійскіх гульнях 2002 года ў Солт-Лэйк-Сіці.

На здымку Юлія з мамай Таццянай Рыгораўнай.

Аляксандр ХІТРОЎ, БелТА.

БІЯТЛОН. Мужчынская зборная Беларусі зноў парадавала. У эстафетнай гонцы нашы спартсмены выступілі аўстрыйцам.

А завяршыўся другі этап Кубка свету мужчынскім і жаночым праследаваннем. У мужчын Вадзім Сашурін паказаў 5-ты вынік. Лепшай сярод нашых жанчын была Яўгенія Хрусталёва — 33-ці вынік.

ПЛАВАННЕ. На чэмпіянаце Еўропы, які адбыўся ў бельгійскім Антверпене, беларусы выступілі паспяхова. Нягледзячы на тое, што нашым плыўцам не ўдалося заваяваць медалёў, на некаторых дыстанцыях яны ўстанавілі некалькі рэкордаў краіны. Такім чынам, на дыстанцыі 100 метраў вольным стылем Алена Попчанка была шоста; Павел Лагун заняў 6-е месца на дыстанцыі 50 метраў батэрфляем; Дзмітрый Коптур паказаў 5-ты вынік вольным стылем на дыстанцыі 1 500 метраў. Па шэрагу дысцыплін беларусы ўвайшлі ў дзiesiąтку.

Міхаіл МАЗАКОЎ.

захавай традыцыю

ОЙ, КАЛЯДАЧКІ...

Добры вечар, шчодры вечар усім людзям на ўвесь свет!
У Беларусі зімовыя святкі адзначаюцца ў католікаў з 25 снежня, а ў праваслаўных вернікаў з 7 студзеня.

Пачаткам святкавання Нараджэння Хрыстовага была святая вячэра, або "посная куцця". Пачыналася яна з узыходам першай зоркі, якая сімвалізавала час нараджэння Хрыста. Гэта быў апошні дзень Піліпаўскага посту, таму ўсе стравы на стала — посныя. Запаліўшы свечку і памаліўшыся Богу, пачыналі вячэру. Абавязковай рытуальнай стравой была куцця — крупная каша, запраўленая мёдам ці цукрам. Яна ставілася на стол, засланы белым абрусам паверх жмені сена. Пасля вячэры сцяблінны выцягвалі і па іх даўжыні гадалі пра будучы ўраджай. Рэшткі вячэры не прыбіралі да раніцы. Гэта быў пачастунак для продкаў — Дзядоў.

На зімовых святках налічвалася тры куцці. Другой была "шчодрая" — 13 студзеня, у так званы Шчодрык, калі на стала было ўсё багацце страў. Трэцяя куцця — "вадзяная", ці "галодная", — 18 студзеня на Вадохрышча, у час заканчэння Каляд, калі на сценах пабудоў ста-

вілі крыжы, акраплялі іх вадой і прасілі мароз, каб не загубіў будучы ўраджай. Вячэра ў апошні дзень рыхтавалася сціплай.

Нашы продкі ўспрымалі Каляду, хутчэй за ўсё, як маці Сонца. У каляднай абрадавай паэзіі яна надзялялася рысамі вярхоўных духаў і багоў, якой служыць увесь касмічны свет:

Прыехала Каляда
на белым кані.
Яе конічак — ясен месяцчак,
Яе дужачка — ясна зорачка,
Яе пужачка — ясна
звёздзачка,
Яе вазочак з тойстага
лядку,
Яе кажуюшак з белага
сняжку.

7 студзеня святочныя застоллі пачыналі ў сям'і, а затым працягвалі ў родных і сваякоў. Для простых сялян Каляднае свята было жаданым і радасным, бо пасля доўгага посту дазваляліся розныя забавы.

— Закаччэнне на 2-й стар.

Каляды ў вёсцы Пажэжын Маларыцкага раёна Брэсцкай вобласці.

вішаванне

З ПАСЛАННЯ ДА СВЯТА НАРАДЖЭННЯ ХРЫСТОВА

Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі

Святкуючы Нараджэнне Хрыстова, мы адзначаем дзень нараджэння Ісціны на зямлі. Адзінародны Сын Божы явіў нам яе, каб шлях жыцця нашага быў асветлены Святлом Божай любові і прыводзіў нас у царства Айца Нябеснага.

Ні перад, ні пасля Нараджэння Хрыстова не было іншай падзеі ў сусветнай гісторыі, якая б так яўна і рашуча вызначыла наступленне новага перыяду жыцця на зямлі. У гэты дзень Бог пажадаў у плоці прыйсці да людзей, каб даць нам свабоду ад рабскага ярма, якім з'яўляецца грэх; каб вывесці нас з цемры няведання і павесці за Сабой у Ойчае лона — у Царства Нябеснага.

І вось сёння мы адзначаем заканчэнне першага года трэцяга тысячагоддзя ад Нараджэння Хрыстова і працягваем наш шлях у другі год новага тысячагоддзя добрасці Божае, больш чым праз дзве тысячы гадоў пасля благаславёнай ночы прышэсця Хрыста Збаўцеля ў свет. Як заўсёды ў гэтыя святыя дні, мы зноў пакліканы даць адказ нашаму Тварцу і самім сабе, з чым жа мы прыйшлі да гэтага свята? Які плод духоўны вырашчаны намі на зямлі нашай?

З вялікай радасцю мы сведчым пра памнажэнне ў дзесці епархіяў Беларускага Экзархата праваслаўных абшчын, колькасць якіх дасягнула больш тысячы двухсот. Дваццаць адзін святых манастыр Праваслаўнай Царквы ў Беларусі працягвае векавыя традыцыі манаскага подзвігу. Развіваюцца нашы духоўныя школы, царкоўныя мастацтвы і рамёствы, народ Божы ўзводзіць велічныя храмы, якія напauняюцца людзьмі ўсіх званняў і ўзрастаў. Гэта сапраўды дастойны дар Айцу нашаму Нябеснаму! А плод духа — гэта перш за ўсё мір на зямлі нашай Бацькаўшчы-

ны, гэта зварот сэрцаў чалавечых да Бога, гэта ўспамін і адраджэнне хрысціянскіх традыцый і благачэсця нашых святых папярэднікаў.

Аднак за знешнімі, відавочнымі праявамі царкоўнага добраўпарадкавання і ўмацавання Праваслаўя ў Бацькаўшчыне нашай мы не павінны забываць, што Царква — гэта не чалавечая ўстанова, а Цела Хрыстова. Таму і кажа апостал Павел пра Царкву Бога Жывога, што яна ёсць "стоўп і ўмацаванне ісціны" (1. Цім. 3:15). Але ці заўсёды мы імкнемся ўмацоўваць ісціну Гасподню ў нашых уласных сэрцах і думках?

Усім нам вядома, узлюбленыя браты і сёстры, што сёння вораг збаўлення нашага яшчэ больш намагаецца пасеяць спакусы і разлад унутры Праваслаўнай Царквы. У цяперашні час ужо няма знешняга ўціску, але ў самім царкоўным асяроддзі ўзнікаюць вельмі небяспечныя выступленні супраць благаславёнага міру і супраць брацкай любові.

Як жа хрысціянину ўстаяць у ісціне, калі ледзь не з усіх бакоў рупліўцы не па розуму альбо людзі, спакушаныя ўласнай значнасцю, паклёпнічаюць на Царкву, асмельваюцца абвінавачваць яе ў безблагатнасці і спакушаюць нявопытных у веры хрысціян "у край далёкі" (Лк. 15:13)? Як жа ў сутыкненні думак і меркаванняў адказаць на адвечнае пытанне: "Што ёсць ісціна?" (Ін. 18:38).

"Я ёсць шлях, і ісціна, і жыццё, — кажа Гасподзь (Ін. 14:6), — калі застанешся ў слове Маім, то вы сапраўды Мае вучні і пазнаеце ісціну, і ісціна зробіць вас свабоднымі" (Ін. 8:31).

Мы павінны памятаць, браты і сёстры, што праваслаўным хрысціянінам мае права называцца толькі той, хто шчыра, з лю-

боўю да Бога захоўвае царкоўны лад жыцця. Калі мы ўсім сэрцам перажываем здраду Іуды Ісусу Хрысту і пакуты Госпада на Крыжы, то будзем адзначаць нашу сераду і пятніцу. Калі мы постанем сераду і пятніцу. Калі мы любім Госпада з жаданнем выконваць Яго Евангелле, а не са сляпой нянавісцю да іншадумцаў, то мы будзем сардэчна маліцца за мір усяго свету. Менавіта ў гэтай свабодзе выбару і ёсць наша хрысціянская свабода, а зусім не ў забабонах пра ўсемагутнасць дэману і не ў брудных плётках, што лунаюць вакол і калі Царквы ў асяроддзі лёгкадумных людзей.

Трагедыя апошняга часу, у якіх тысячы людзей гінуць нечаканай смерцю, прымуслі сучаснае грамадства па-новаму ацаніць перавагі яднання перад абліччам такіх смяротных пагроз, як тэрарызм, рэлігійная варожасць, нацыянальная нецярпімасць. Тут хрысціянне, якія жывуць на ўсёй зямлі, пакліканы явіць прыклад некрывадушнага, сапраўднага яднання ў Хрысце Ісусе, каб сапраўды быць святлом свету, паводле заповедзі Гасподняй (Мф. 5:14).

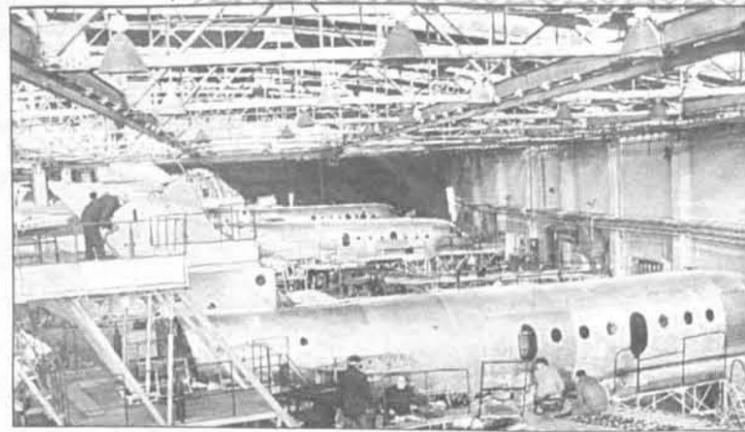
Яшчэ раз сардэчна вітаю вас, узлюбленыя браты і сёстры, і віншую з Нараджэннем Хрыстовым — пачаткам нашага збаўлення!

Пасылаю сардэчныя брацкія вітанні ўсім суайчыннікам, якія жывуць за межамі Беларусі, і ўсім, хто носіць імя Хрыстова і імкнецца жыць паводле заповедзей Гасподніх.

Няхай будзе з усімі намі, паводле слова Апостала, "Боская ласка, міласць, мір ад Бога Айца і ад Госпада Ісуса Хрыста, Сына Ойчага, у ісціне і любові" (2. Ін. 1:3).

ФІЛАРЭТ,
Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі,
Патрыяршы Экзарх ўсяе
Беларусі.

знак якасці

НАДЗЕЙНЫ РАМОНТ — БЯСПЕКА ПАЛЁТАЎ

Мінскі авіярамонтны завод — адзінае прадпрыемства ў СНД, дзе рамантуюцца самалёты ЯК-40, якія працуюць на авіялініях многіх краін і кантынентаў. На стапелях прадпрыемства праходзяць рамонт і іншыя тыпы паветраных суднаў — ТУ-134, ЯК-42.

Да якасці рамонту самалётаў у заказчыкаў не ўзнікае прэтэнзій. За поспехі ў асваенні новых тэхналогій і якасць работы Мінскі авіярамонтны адзначаны прэстыжнымі сусветнымі ўзнагародамі: "Залаты Меркуры", "Залаты арол", "Залатая зорка".

Прадпрыемства поўнасцю забяспечвае рамонт уласных паветраных суднаў, а таксама актыўна супрацоўнічае з іншымі краінамі, дзе працуюць былыя саветскія авіялайнеры.

НА ЗДЫМКАХ: у рамонтным ангары самалётаў ЯК-40; рамонтныя работы ў кабіне ЯК-40.

Генадзь СЯМЁНАЎ, БелТА.

дыскусія

БЕЛАРУСЬ — КІТАЙ: ПЕРСПЕКТЫВЫ ВЫЗНАЧАНЫ

"Беларусь адчувае даволі паважлівыя адносіны да сябе з боку Кітая", — паведаміў у Пекіне пасол Беларусі ў КНР Уладзімір РУСАКЕВІЧ падчас сустрэчы з групай беларускіх журналістаў.

Па словах дыпламата, за 10 гадоў з моманту ўсталявання дыпламатычных адносін дзяржавам удалося дасягнуць высокага ўзроўню ўсебаковага супрацоўніцтва на аснове даверу і ўзаемаразумення.

Важным момантам у пабудове такіх адносін пасол назваў развіццё гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, аб'ём якога ў бліжэйшыя гады можа значна ўзрасці. Аднак выклікае заклапочанасць, што калі раней значную долю беларускага экспарту ў Кітай складала высокатэхналагічная прадукцыя, то зараз гэта сыравіна, у прыватнасці, калійныя ўгнаенні. Пасол лічыць, што сёння патрабавецца пошук новых падыходаў, а таксама актывізацыя беларускіх суб'ектаў гаспадарання на кітайскім рынку.

У. Русакевіч станюча ацаніў факт адкрыцця ў Кітаі прадстаўніцтва Мінскага аўтазавода. Паводле яго слоў, у Ганконгу паўнацэнна функцыяніруе прадстаўніцтва ВА "Інтэграл". У хуткім часе ў КНР пачне дзейнічаць і прадстаўніцтва "Белнафтахіма".

Важным у развіцці адносін з'яўляецца ўдзел беларускіх прадпрыемстваў у Шанхайскім міжнародным прамысловым кірмашы, які адбудзецца ў ліста-

падзе 2002 года. Фарміраваннем беларускай нацыянальнай экспазіцыі там займаецца знешнепалітычнае ведамства краіны і Гандлёва-прамысловая палата Беларусі.

Перспектывы развіцця адносін пасол звязвае з неабходнасцю ўкаранення інавацыйна-інвестыцыйных праектаў. Адным з іх У. Русакевіч назваў праект будаўніцтва ў Мінску сучаснай тэлевежы з усёй прылеглай інфраструктурай. Ён патлумачыў, што права на будаўніцтва тэлевежы на ўмовах тэндэра выйграў прадстаўнік Кітая.

Пасол лічыць, што "сваю невялікую долю" ў развіцці беларуска-кітайскіх адносін уносяць і прадстаўнікі малога бізнесу, дзейнасць якіх ускладняецца адсутнасцю неспрэжных авіяцыйных зносін паміж дзвюма дзяржавамі. Калі кампанія "Белавія" здолее аднавіць лінію Мінск — Пекін, гэта будзе ўспўняцым крок на шляху далейшага развіцця адносін". У сувязі з гэтым У. Русакевіч паведаміў пра магчымасць прадастаўлення Кувейтам лізінгу для набыцця Беларускага аэробусаў, якія маглі б працаваць на гэтых маршрутах.

Сяргей ВОЛКАЎ.

захавай традыцыю

ОЙ, КАЛЯДАЧКІ...

— Пачатак на 1-й стар.

Маладзь збіралася адвеччоркам. Дзяўчаты і хлопцы апрашаліся ў касцюмы Цыганкі і Цыгана, Салдата, Афіцэра, Пана, Барыні і абыходзілі хаты, спяваючы каляндныя песні і віншуючы гаспадароў. Абавязковым было папрасіць дазволу зайсці ў хату: "Добры вечар таму, хто ў гэтым даму! Ці спіць, ці ляжыць, гавары з намі, з добрымі людзьмі!" Пасля жартоўных перамоў пачыналіся рытуальныя прадстаўленні, песні і скокі. Калі ж гаспадары не пускалі калядоўшчыкаў у хату, тыя жадалі ім адваротнага: "Бывай здарой, луні карой. Пажывеш трошкі — аблупіш кошку!"

Самая распаўсюджаная форма калядавання — абыход двароў з "Казой". Гэта хаджэнне было цікавым тэатралізаваным пацешлівым прадстаўленнем. Па апісанню П. Бяссонава, галава "Казы" рабілася з пучка раслін, а морда — з дзвюх

драўляных пласцін, якія злучаліся вярочкаю. Калядоўшчык, які выконваў ролю "Казы", тузаў за вярочку, каб пласціны стукаліся адна аб адну. Стваралася ўражанне, нібы "Каза" жывая і стуквае зубамі. Апрача гэтага, яна камічна скакала пад спева калядоўшчыкаў.

Хаджэнне з "Казой" існуе ў многіх народаў: рускіх, балгар, малдаван, немцаў, англічан і іншых. "Каза" сімвалізавала паміранне і адраджэнне прыроды. Лічылася, што з дапамогай гэтай жывёлны можна выгнаць з двара "нячысцікаў", а на наступны год мець прыплод жывёлы і добры ўраджай.

Дзе Каза ходзіць,
Там жыта родзіць.
Дзе Каза рокам,
Там жыта стогам.
Дзе Каза хвостом,
Там жыта кустом!
Дзе Каза бывае,
Там ішчасце вітае.

На Беларусі вядомае яшчэ хаджэнне з "Мядзведзем", "Жоравам". Як сцвярджае вядомы фалькларыст В. Ліцвінка, на Палессі, асабліва ў Давыд-Гарадку, вельмі папулярнае калядаванне з "Канём".

На працягу тыдня песенна-магічны абрад абыходу двароў і калядавання праводзіўся двойчы — на пачатку Каляд і пасля сустрэчы Новага года. Прычым малыя дзеці хадзілі па дварах на другі дзень раніцою.

Пасля спеваў калядак гаспадары абавязкова давалі калядоўшчыкам "ахвяру": каўбасы, мёд, сала, цукеркі. Затым маладзь збіралася ў адной хаце і ладзіла вярочкі.

Сярод дзяўчат былі вельмі папулярныя калядныя варажэнні. У некаторых мясцовасцях яны адбываліся ў ноч з 13 на 14 студзеня, на Шчодрыка. Дзяўчаты варажылі, а хлопцы жартавалі, паховаючы іх. У гэты час пачыналіся так званыя "крывыя вечары", калі ўсе можна было рабіць наадварот: памяняць вароты ў дварах закаханых, зацягнуць на дах сани, накрыць шклом комін і г. д.

Найбольш адметнай з'явіўся "крывых вечароў" на поўначы Беларусі была "Жаніцьба Цярэшкі" — гульня-камедыя, своеасаблівае рэпетыцыя шлюбнага абраду.

Пра гэта чытайце ў наступным нумары.

Падрыхтаваў Мікола КОТАЎ.

ад першай асобы

ПАЛІТЫКА БЕЛАРУСІ — ШМАТВЕКТАРНАЯ

3 ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫІ МІНІСТРА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ КРАІНЫ МІХАІЛА ХВАСТОВА,
ЯКАЯ АДБЫЛАСЯ Ў МЗС БЕЛАРУСІ Ў СНЕЖНІ 2001 ГОДА.

Міхаіл ХВАСТОЎ: Сёння я хацеў бы спыніцца на наступных пытаннях: удзел Беларусі ў рабоце 9-й нарады Савета Міністраў замежных спраў АБСЕ; мерапрыемствы ў Маскве, прысвечаныя дзесяцігоддзю СНД; рабочыя візіты Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Лукашэнка ў Расію; некаторыя бягучыя пытанні развіцця Саюзнай дзяржавы.

Гаворачы пра Савет Міністраў замежных спраў АБСЕ, хачу адзначыць, што тэматыка барацьбы з тэрарызмам дамінуе ва ўсіх мерапрыемствах і форумах, што праводзяцца ў рэгіянальным і міжнародным маштабах. Цяперашні СМЗС АБСЕ не быў выключэннем.

Размова ішла аб тым, каб да 31 снежня 2002 года ўсе дзяржавы — члены АБСЕ сталі ўдзельнікамі 12 міжнародных канвенцый, якія прадуладжваюць меры па барацьбе з міжнародным тэрарызмам. У сувязі з гэтым хачу адзначыць, што па ініцыятыве Індыі, падтрыманай Генеральным сакратаром ААН Кофі Ананам, распрацоўваецца ўсеабдымная канвенцыя па барацьбе з тэрарызмам. Акрамя таго, вядзецца праца па падрыхтоўцы міжнароднай канвенцыі па папярэджанні актаў ядзернага тэрарызму. Такім чынам, 12 наяўных міжнародна-прававых дакументаў, удзельнікамі якіх мы ўжо з'яўляемся, папоўняцца двума новымі.

Бухарэсцкі план дзеянняў ахоплівае ўсе

магчымыя пытанні, якія закранаюць балючую тэму — тэрарызм ва ўсіх яго праявах.

Важна адзначыць, што на гэтым пасяджэнні СМЗС АБСЕ ішла вельмі шчырая размова па ўсіх пытаннях супрацоўніцтва. Я правёў 14 сустрэч з рознымі чыноўнікамі АБСЕ, сустрэўся з міністрамі замежных спраў Бельгіі, Польшчы, Латвіі, Марока, Партугаліі, Югаславіі, Турцыі, Румыніі, з Генеральным сакратаром АБСЕ, з прадстаўніком АБСЕ па свабодзе СМІ, з кіраўніком Парламенцкай Асамблеі АБСЕ, з паслом Германіі пры АБСЕ, з Генеральным сакратаром Савета Еўропы і хачу сказаць, што адносіны да Беларусі мяняюцца карэнным чынам. У Еўропе няма беларускага пытання. Ёсць праблемы, якія мы зараз намагаемся вырашыць з двух бакоў: і на ўзроўні Еўрасаюза, і на ўзроўні супрацоўніцтва Савета Еўропы і АБСЕ з Рэспублікай Беларусь. І мы іх вырашым. Новая палітычная сітуацыя, што склалася ў нашай краіне, новыя падыходы ўрада да вырашэння праблем у сферы эканомікі і сацыяльнага жыцця будуць якраз тым рухавіком, які дазволіць нам выйсці на новы ўзровень узаемаадносін, перш за ўсё, з краінамі Еўрасаюза.

Што датычыць мерапрыемстваў, праведзеных у рамках СНД, журналісты пра іх шмат гаварылі і рабілі каментарыі. Садружнасць Незалежных Дзяржаў адзначыла 10-гадовы юбілей. Здаецца,

журналістамі за гэты час сказана вельмі шмат, але на самай справе — не сказана нічога. Даюцца ацэнкі з пункту гледжання гісторыі пытання, палітыкі, але сёння трэба прызнаць, што СНД — аб'ектыўная рэальнасць, якая запуюніла прастору былога Савецкага Саюза. Гэта і палітычны форум, і эканамічны, у рамках якога можна падымаць і вырашаць любыя пытанні. Паранейшаму існуе шмат праблем, асабліва ў плане развіцця свабоднай эканамічнай прасторы, зоны свабоднага гандлю. Яны таксама абмяркоўваліся на Савеце кіраўнікоў урадаў і Савеце кіраўнікоў дзяржаў СНД. Усе кіраўнікі дзяржаў зацікаўлены, каб захаваць СНД, захаваць рынкі СНД.

Важна таксама тое, што Прэзідэнт Украіны звярнуўся да кіраўнікоў дзяржаў з просьбай накіраваць назіральнікаў ад СНД на парламенцкія выбары, якія адбудуцца ва Украіне 31 сакавіка 2002 года.

Коротка пра рабочы візіт Прэзідэнта Беларусі ў Расійскую Федэрацыю. З Уладзімірам Пуціным быў абмеркаваны ўвесь комплекс двухбаковых адносін і ў рамках Саюзнай дзяржавы. Прэзідэнт прыйшлі да высновы, што неабходна акцэнтаваць увагу на эканамічным супрацоўніцтве.

Размова, якая адбылася паміж прэм'ер-міністрам Беларусі і старшынёй урада Расіі, таксама была змястоўнай і шчырай.

Што тычыцца палітыкі, то прэзідэнт вырашылі не паскараць працэсы чыста палітычнага характару і, што важна, не змяняць існуючы дагавор, паводле якога створана Саюзная дзяржава, а дзейнічаць у яго рамках. Зараз вядзецца прапрацоўка Канстытуцыйнага акта. Я думаю, што гэты працэс будзе развівацца высокакваліфікавана і без спешкі.

Зварнуўся таксама да шэрагу пытанняў парадку дня пасяджэння Савета Міністраў замежных спраў дзяржаў — удзельніц Дагавора аб калектыўнай бяспецы. Гэты інстытут створаны перш за ўсё для абмеркавання сітуацыі вакол Афганістана і забеспячэння бяспекі ў Цэнтральнай Азіі. Ужо дасягнуты дамоўленасці аб каардынацыі знешнепалітычнай дзейнасці дзяржаў — удзельніц Дагавора аб калектыўнай бяспецы. Гэта супрацоўніцтва з ААН, АБСЕ, Шанхайскім форумам, НАТО. Разгледжаны мерапрыемствы, прысвечаныя 10-й гадавіне (май 2002 года) падпісання Дагавора аб калектыўнай бяспецы. Правядзены юбілейнай сесіі Савета калектыўнай бяспекі адбудзецца ў Маскве.

Нядаўна ў Мінску прайшло пасяджэнне Савета сакратароў бяспекі дзяржаў — членаў гэтага дагавора, дзе былі дэталізаваны пытанні супрацоўніцтва.

Я б на гэтым спыніўся і прапанаваў задаваць пытанні, на якія гатоў адказаць.

Газета "Звезда": Міхаіл Міхайлавіч, улічваючы, што сёння, відаць па ўсім, выніковая прэс-канферэнцыя па 2001 год, акрэсліце галоўныя становішчы і адмоўныя вынікі на стратэгічным расійскім накірунку. І ў сувязі з гэтым як вы ўспрымаеце аб'яўлены Расіяй Год Украіны? Ці не будзе гэта замінаць падзеі, звязаныя з выпрацоўкай Канстытуцыйнага акта, з выбарамі ў Саюзны парламент?

— Падсумоўваючы вынікі супрацоўніцтва на расійскім накірунку і ў межах Саюзнай дзяржавы, хачу адзначыць: ёсць адметныя пазітыўныя вынікі. Па-першае, палітычная воля супрацоўнічаць. Па-другое, гэта рынак, які мы выкарыстоўваем. Адметна тое, што ў гэтым годзе нам удалося ўтрымаць паказчыкі паставак нашых тавараў ці груп тавараў на расійскі рынак. Мы павінны звярнуць увагу на тое, што ў плане супрацоўніцтва з Расійскай Федэрацыяй Беларусь прасунулася наперад значна больш у параўнанні з іншымі краінамі СНД. Галоўнае — пазітыўныя вынікі супрацоўніцтва ў межах Саюзнай дзяржавы на ўсіх накірунках. Што тычыцца выбараў у Саюзны парламент, тут не трэба спяшацца, неабходна напрацаваць тую дакументальную і юрыдычную базу, якая дазволіць нам выкарыстаць тыя магчымыя, што прадаставіць нам Саюзны парламент.

"Белорусская деловая газета": Ці вядомая кандыдатура новага кіраўніка КНГ у Беларусі і калі будзе гэта прызначэнне?

— Я правёў гутарку на гэту тэму на сустрэчы Міністраў замежных спраў АБСЕ, і ўмовы для такога прызначэння будзе наша наступная размова па ўдакладненню мандата групы АБСЕ, якая знаходзіцца ў Мінску. Я думаю, сама структура АБСЕ павінна быць зацікаўлена ў тым, каб мандат любой групы АБСЕ разумеўся аднолькава.

Інфармацыйнае агенцтва "Ін-тэрфакс": Які план замежных візітаў кіраўніка беларускай дзяржавы на наступны год?

— Першы квартал будзе доволі насычаным. Рыхтуецца афіцыйны візіт Прэзідэнта Беларусі ў Расію. Плануюцца візіты ва Украіну і Малдову. У красавіку Прэзідэнт прыме ўдзел у сустрэчы на вышэйшым узроўні ў Ірданіі ў рамках Руху недалучэння.

Тэлекампанія "Хабар" (Казахстан): Міхаіл Міхайлавіч, 16 снежня адзначалася 10-годдзе незалежнасці Казахстана. У сувязі з гэтым як бы вы ацанілі ўзаемаадносіны паміж нашымі краінамі?

— Мы падтрымліваем адзін аднаго ў рэгіянальным плане, супрацоўнічаем па ўсіх пытаннях парадку дня СНД, актыўна супрацоўнічаем у рамках ААН. Добрыя адносіны склаліся на ўзроўні прэзідэнтаў, прэм'ер-міністраў і міністраў замежных спраў. Мы заўсёды лічылі і лічым народ Казахстана дружалюбным і гатовым ўмацоўваць і развіваць нашы палітычныя і эканамічныя адносіны.

"Белорусская деловая газета": Удакладніце, якія папярэднія ўмовы прызначэння новага

кіраўніцтва КНГ АБСЕ ў Беларусі?

— Вы ведаеце, што АБСЕ — арганізацыя, якая ў канчатковым выглядзе яшчэ не сфарміравана. Многія пытанні пакуль застаюцца адкрытымі. У тым ліку дзейнасць палыявых місій ці груп АБСЕ, якія мы іх называем. Гэта і праблематыка мандатаў.

Многія пытанні разумеюцца так, як яны ўспрымаюцца канкрэтным чалавекам, гэта значыць, правільны працэдур адсутнічаюць. Няма аднолькавых падыходаў да разумення таго ці іншага пытання. Але згода дзяржавы на прызначэнне кіраўніка місіі прадуладжваецца.

Што тычыцца рэальнай працы ў нашай краіне, мяркую, рабочая група АБСЕ павінна займацца ацэнкай сітуацыі, а не быць палітычнай часткай нашага грамадства.

Інфармацыйнае агенцтва "Ін-тэрфакс": Якія рынкі ў наступным годзе будуць уяўляць найбольшую цікавасць для Беларусі?

— Як і раней, наша знешняя палітыка шматвектарная, эканоміка адкрытая, мы зацікаўлены працаваць на ўсіх рынках, дзе ёсць попыт на нашу прадукцыю. Перш за ўсё гэта расійскі рынак — болей за 60 працэнтаў прадукцыі ідзе менавіта туды. Другі па аб'ёму рынак — Еўрасаюз. Умацоўваемся на рынках Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.

Газета "Дыена": Міхаіл Міхайлавіч, вы сустраліся ў Бухарэсце з міністрам замежных спраў Польшчы Цімашэві-

чам, і ён сказаў польскім журналістам, што пакуль не будучы выкананы чатыры ўмовы АБСЕ, не будзе кантактаў на вышэйшым узроўні паміж Мінскам і Варшавай. Ці можаце вы пацвердзіць, што такая размова адбылася?

— Размова з міністрам замежных спраў Польшчы на самай справе была. Я не думаю, што міністр замежных спраў упайнаважаны выступаць ад імя ўсёй Еўропы. Мы дамовіліся, што будзем праводзіць сустрэчы на ўзроўні міністраў. І будзем выходзіць на разуменне таго, што неабходна праводзіць сустрэчы прэм'ер-міністраў і кіраўнікоў дзяржаў. Мы гатовы, што гатовы да такіх сустрэч. Гэта больш пытанне да польскага боку. Ці гатовы польскі бок да такой сустрэчы? Калі гатовы — мы правядзем яе.

Інфармацыйнае агенцтва "Рэй-тэр": Міхаіл Міхайлавіч, як вы лічыце, ці будзе Уладзімір Пуцін, які цяпер арыентуецца на Запад, падтурхоўваць Беларусь да еўрапейскіх рэформ? Вы адчулі ўжо гэта?

— Мяркую, усё, што адбываецца сёння ў Еўропе і з Еўропай, несумненна, адаб'ецца на адносінах Беларусі з Еўрапейскім саюзам. Задача, якую ставіць перад сабой Міністэрства замежных спраў, — палепшыць адносіны з Еўрасаюзам як са структурай, якая зараз вызначае і палітыку, і эканоміку на цэлым кантыненте. Што тычыцца намаганняў, якія прыкладае асабіста Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін да развіцця

супрацоўніцтва з дзяржавамі — членамі Еўрасаюза і Еўраатлантычнымі структурамі, еўрапейскімі структурамі, думаю, гэта будзе садзейнічаць агульнаму разуменню, што Беларусь — частка Еўропы, еўрапейская краіна. Ва ўмовах адкрытых адносін Расіі з Еўропай, канешне ж, наша становішча істотна палепшыцца, які адносіны Еўрасаюза і Еўропы да краін СНД увогуле.

"Советская Белоруссия": Міхаіл Міхайлавіч, ці маглі б вы абзначыць галоўныя вынікі ці вынікі года ў знешняй палітыцы краіны?

— Я б сказаў, што асноўным знешнепалітычным дасягненнем гэтага года з'яўляецца нармалізацыя адносін з АБСЕ і Саветам Еўропы. Падмурак для гэтага заклалі сёлетнія прэзідэнцкія выбары і ацэнка іх перш за ўсё назіральнікамі. Мы гатовы супрацоўнічаць далей. Зараз супрацоўніцтва залежыць ад падыходаў саміх арганізацый.

Не трэба драматызаваць сітуацыю ў Беларусі. Тут няма праблем, ні палітычных, ні ваенна-палітычных, ні сацыяльных, ні гуманітарных, якія так уласцівыя некаторым краінам Еўрапейскага кантынента ці іншым краінам СНД, што знаходзяцца ў больш складанай сітуацыі, чым Беларусь. Трэба адмовіцца ад палітызаванага падыходу. Гэта не простае рашэнне, якое павінна быць прынята Еўрапейскім саюзам і АБСЕ.

Лічу, у нас ёсць усе падставы для таго, каб дабіцца такога падыходу.

незабыўнае

ПРА ВЕТЭРАНАЎ-МАЗЫРАН ПАМЯТАЮЦЬ У КІШЫНЁВЕ

Улады сталіцы Малдовы, горада Кішынёва, вырашылі адну з вуліц назваць імем Героя Савецкага Саюза М. Катлаіца. Праз Пасольства Беларусі ў Малдове запыталі ў Мазырскім райвыканкаме дакументальныя звесткі.

Партрэт, біяграфія, кнігі, дзе раскажваецца пра Міхаіла Катлаіца, а таксама гістарычныя і краязнаўчыя звесткі аб мясцінах, дзе нарадзіўся і вырастаў герой, ужо адпраўлены ў Кішынёў.

Расказаць пра М. Катлаіца я напрасіў старшынню Мазырскага раённага аб'яднання ветэранаў Міхаіла КОПАЧА.

— Як сведчаць дакументы перыяду Вялікай Айчыннай вайны, — раскажаў Міхаіл Аркадзевіч, — на тэрыторыі Палес-

ся ў 1943 годзе былі сфарміраваны 1-е і 2-е Малдаўскія партызанскія злучэнні, але ў пераважнай большасці ў іх вая-

валі беларусы. Толькі з Мазырскага раёна ў 1-м злучэнні змагаліся і дайшлі да межаў Малдовы з баямі каля 150 чалавек. Некалькі дзесяткаў ураджэнцаў Мазырскага раёна загінулі пры вызваленні Малдовы.

Звання Героя Савецкага Саюза за мужнасць і адвагу, праяўленыя пры вызваленні Малдовы, быў удастоены і ўраджэнец вёскі Лешня Скрыгалаўскага сельсавета, былы настаўнік, камандзір танкавага батальёна капітан Міхаіл Катлавец. 6 кастрычніка 1944 года ён загінуў у баі з фашыстамі і пахаваны ў Ціраспаі.

Пётр ЖЭБРАК.

віцебск зімовы

Фота БелТА.

гасцеўня

ДОН ЖУАН СПАКУШАЕ ПА-БЕЛАРУСКУ

Паэт, перакладчык, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі ў галіне літаратуры імя Янкі Купалы Уладзімір СКАРЫН-КІН напярэдадні Новага года быў заняты прыемнымі клопатамі, звязанымі з 39-м днём нараджэння сына Андрэя, таксама вядомага паэта, і тым не менш знайшоў хвілінку для размовы з карэспандэнтам «Голасу Радзімы».

— Уладзімір Максімавіч, якім быў год 2001 год? — Шчаслівым. Я атрымаў Дзяржаўную прэмію Рэспублікі Беларусь, прэмію Міжнароднага таварыства «Дантэ Аліг'еры» за пераклад «Боскай камедыі» Дантэ. За гэтыя грошы купіў пудэўкі і наведваў са сваёй жонкай Валенцінай Італію і іншыя еўрапейскія краіны. У 2001-м годзе здзейсніў сваю даўняю мару: ускрыў кветкі на магілу Дантэ ў горадзе Равене. Пабыў у яго родным горадзе Фларэнцыя, дзе наведаў музей Дантэ, у якім ёсць адзед перакладных твораў гэтага геніяльнага паэта. На вясні жаль, я не змог падарыць свой пераклад, бо ў мяне ўжо не засталася ніводнага экзэмпляра. Пастаў у царкве, дзе пахавана каханая Дантэ — Беатрычэ.

— Як вам даецца пераклад Байрана? У яго ж вобразная мова, жарты, ці магчыма захаваць усе нюансы на беларускай мове? — Я ўжо настроіўся, і мая галава працуе, як камп'ютар. Але для гэтай работы патрэбна шмат

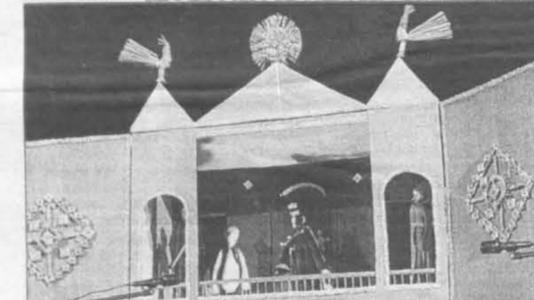
прэзентацыя

ГЕОРГІЕЎСкі — ЗАХАВАЛЬНІК ПАЛЕСКАГА МУЗЕЯ

У Дзяржаўным музеі гісторыі беларускай літаратуры прайшла прэзентацыя кнігі, прысвечаных музейнай справе краіны. Адна з іх — «Захавальнік Палескага музея Дзмітрый Георгіеўскі: Да 75-годдзя адкрыцця музея ў Пінску» — напісана мастацтвазнаўцам Вольгай Лабачэўскай.

В. Лабачэўская — аўтар, больш знаёмы (дарэчы, і вельмі паважаны) спецыялістам у галіне традыцыйнай культуры. Гэта кніга стаіць асобна ў яе даследчыцкай дынастыі. Тым не менш, кнігу можна лічыць несумненнай удачай аўтара. Каб у чытача склапаўся ўяўленне аб змесеце кнігі, працуе некалькі радкоў: «...Дзмітрый Сяргеевіч Георгіеўскі — згублены імя, страчаны, вырашаны з гісторыі лёс чалавека і асобы... Ён быў за-

спадчына

КАЛЯДЫ РАЗАМ З «СЯБРЫНАЙ»

Сямейны клуб «Сябрына» ў Мінскай Палацы моладзі сабраў тых, хто жадаў звадаць, як калісьці калядавалі нашы продкі.

Адкрыла свята студыя «Каляднік» пад кіраўніцтвам Яўгеніі Ліс, батлечыцы тэатр якой пазнаёміў прысутных з традыцыямі народнага тэатра плеткі. Яўгенія Ліс займаецца батлечкай са студэнцкай пары, калі ніякі разам з мужам Алесем Лосем абаранілі дыпламы

вольнага часу, каб ніхто не перашкадаў. Летам жа працаваць не атрымаецца. Мае пераклады — не каліка. Захаваць нейкі аўтарскі спалучэнні дакладна не атрымаецца. Але, ведаючы, што ў Байрана выкарыстоўваецца «гульня» слоў, стараюся «пагуляць» імі там, дзе дазваляе беларуская мова. Імкнуся вытрымаць аўтарскі тон, такі насмешлівы, такі жартаўлівы, лёгкі.

— Ці пішаце нешта сваё? — З дзесятак вершаў напісаў. А так пакуль займаюся выключна перакладамі. Акрамя «Боскай камедыі», пераклаў яшчэ «Новае жыццё» Дантэ. Пішу вершаваныя рэчавыя многім зямлякам на беларускай мове.

— Як заўсёды, дома ў цесным коле сваёй сям'і? А на наступны дзень едзе з жонкай Валенцінай за горад катацца на лыжах. — Якія ў вас планы на 2002 год?

— Хацеў бы завяршыць пераклад «Дон Жуана» Джорджа Байрана, на гэты час у мяне ўжо перакладзены дзевяць песень. — Як вам даецца пераклад Байрана? У яго ж вобразная мова, жарты, ці магчыма захаваць усе нюансы на беларускай мове? — Я ўжо настроіўся, і мая галава працуе, як камп'ютар. Але для гэтай работы патрэбна шмат

Музеі не паўстаюць самі па сабе.

Музеі не паўстаюць самі па сабе. За гісторыяй кожнага з іх звычайна стаіць імя яго апантана і ахвярнага стваральніка. Такіх імёнаў можна прыгадаць мноства. Дзякуючы менавіта гэтым людзям, асобам, музеі з'яўляюцца, каб існаваць у зменлівай гісторыі як астравы матэрыялізаваанай мінуўшчыны, і кожнаму новаму пакаленню наканавана адкрываць іх у пошуках гістарычнай праўды. Здраецца, што для некалькіх пакаленняў сапраўды гісторыя застаецца невядомай. На пэўны час можна быць забытым пра тое, што стварэнне музея ў Пінску, які адзначае сваё 75-годдзе, звязана з імем Дзмітрыя Георгіеўскага, але вырасціць гэтае імя з гісторыі не магчыма...

Ларыса КАРАЧУН.

пярнага гурта «Мілавіца» пад кіраўніцтвам Марыі Снітко, якія паказваюць, як святуюць Каляды, якія спяваюць песні, якія гуляць і віпенскай публіцы. Арэлі серпанціст з удзелам Дзія артыстаў. СЮРПРЫЗЫ ДІЯ ДАМ. Іграе зноў запрошаны квінтэт. Прымаюцца заказы на столкі і кабінеты.

Рэстаран «ПАРЫЖ», вуліца Дамініканская (Петрапаўлюпска) (Зараз тут, на рагу Рэспубліканскай і вуліцы Ангельскай, уваход у метро, насупраць Кавальскай — аперэтанай актрысы, фаварыткі варшаўскай і віпенскай публіцы. Арэлі серпанціст з удзелам Дзія артыстаў. СЮРПРЫЗЫ ДІЯ ДАМ. Іграе зноў запрошаны квінтэт. Прымаюцца заказы на столкі і кабінеты.

Рэстаран «ПАРЫЖ», вуліца Дамініканская (Петрапаўлюпска) (Зараз тут, на рагу Рэспубліканскай і вуліцы Ангельскай, уваход у метро, насупраць Кавальскай — аперэтанай актрысы, фаварыткі варшаўскай і віпенскай публіцы. Арэлі серпанціст з удзелам Дзія артыстаў. СЮРПРЫЗЫ ДІЯ ДАМ. Іграе зноў запрошаны квінтэт. Прымаюцца заказы на столкі і кабінеты.

навіны з архіва

Лінія польска-савецкага фронту праходзіла прыблізна за 60 вёрст ад горада, але гэта маля ўплывала на яго ўстойлівасць «буржуазны» быт.

Пачатак тых калядных канікул быў адзначаны ў Мінску своеасаблівым «феерверкам». 23 снежня 1919 года Мінскае газеты паведамлялі: «Учора ў 7 гадзін вечара адбыўся вялікі пажар ў будынку машынавага канфіскавальнага вагона машынага масла і вагона бензіну».

Але вернемся да навагодніх святаў. Адкроем, напрыклад, «МІНСКІ КУР'ЕР» за 31

ОЙ-РА-ОЙРА!!! Новых варшаўскіх артыстаў. Просім загадаць зваць столкі і кабінеты.

Змешчаныя ў гэтым падаванні тым вечарам на столкі і ў кабінеты? — «УНІКА П'ЯНА» — ДЭПО ВІН. Дарэчы, віно, гас, спірт 90 градусаў. Старыманна сапраўдныя французскія, іспанскія каньякі, шампанскае і розныя гарэлачныя вырабы. Склад

«ЭДЭН» — знакаміта танцоўшчыца Поля Негры выступае ў гапоўнай ролі ў фільме «Раман свабоднай жанчыны». Незвычайны баявік, які зацікавіць усе пласты грамадства. «ГІАНТ» — «Хто кахае, той даруе», у гапоўнай ролі пераўтварэння Міа Май. «МАДЭРН» — «Айцец Сергій», карціна, якая нарабіла шуму ў Еўропе. У гапоўнай ролі — кароль экрана А. Мазжухін. «НОВЫ ТЭАТР» — «Дама ў перлах». Такіх фільмаў не было і, напэўна, не будзе.

НОВЫ ГОД У СТАРЫМ МІНСКУ

НІХОДЗЕ ГОД 1919-ТЫ. ВОСЬ-ВОСЬ УСТУПІЦЬ У СВАЕ ПРАВЫ 1920-ТЫ. АПОШНІ НОВЫ ГОД «СТАРАРЭЖЫМНАГА» МІНСКА — З ПРАЎДНЫМІ ВАЛЯМІ, ШАМПАНСКІМ, ВЯСЭЛЫМІ ГУЛЯНКАМІ.

Мінск, вуліца Міцкевіча, № 13, (Закх'еўская), № 92, Гасцініца «Парыж».

снежня 1919 года: «Сустрэча Новага года сёння адбудзецца ў розных месцах. Ва Упраўленні акругі п'януецца ўрачыстая сустрэча Новага года для служачых і іх сям'яў. Будзе канцэрт, вярчэра і танцы. У гарадскім тэатры (зараз будынак Беларускага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы. — Аўт.) свята наладжваецца «Жывым часопісам» — гульбар, сатыра, песенькі, дэкламацыі, танцы. У Дваранскім сходах (цяпер на гэтым месцы, у будынку на вуліцы Ангельскай, Інтэрнэт-клуб. — Аўт.) да 12 гадзін ночы канцэртнае аддзяленне, потым танцы з катальёнам. Будзе кава, лікеры. «Мабілізавацца» для сустрэчы Новага года і лепшых рэстаранаў горада».

Пра апошняе мяркуем самі. Рэкламы гэтыя ўстановы не патрабуюць.

Рэстаран «Фрыц» (знаходзіўся ў Гарадскім садзе, зараз парк імя Горкага): сустрэча Новага года п'януецца на 8 гадзін вечара. Музыка-вакынальная праграма ў выкананні СЯМ'І ПЛАНД. Варшаўскі даммузазель Ганны Плянд. Навагодняя вярчэра «а ля карт».

Рэстаран «ЕУРОПА», вуліца Францішканская (Губернатарская), 1: 31 снежня — елка, канцэрт-кабарэ па новай праграме. Гастролі Леаноры Кавальскай — аперэтанай актрысы, фаварыткі варшаўскай і віпенскай публіцы. Арэлі серпанціст з удзелам Дзія артыстаў. СЮРПРЫЗЫ ДІЯ ДАМ. Іграе зноў запрошаны квінтэт. Прымаюцца заказы на столкі і кабінеты.

Рэстаран «ПАРЫЖ», вуліца Дамініканская (Петрапаўлюпска) (Зараз тут, на рагу Рэспубліканскай і вуліцы Ангельскай, уваход у метро, насупраць Кавальскай — аперэтанай актрысы, фаварыткі варшаўскай і віпенскай публіцы. Арэлі серпанціст з удзелам Дзія артыстаў. СЮРПРЫЗЫ ДІЯ ДАМ. Іграе зноў запрошаны квінтэт. Прымаюцца заказы на столкі і кабінеты.

«ЛЮКС» — вясёлы фарс «Ты мусіш быць мужчынам», а таксама «У кішчорах арпа» — сенсацыйная драма, у гапоўнай ролі дзве мапны: Жак і Како. Глядач будзе ў захвалены ад непраўдальнага па глыбіні зместу моманта — выкрадання дзіцяці арлом, з якім змагаецца малпа Жак».

З тэхнічнымі навінкамі пасляхова канкурывала традыцыйнае мастацтва. Так, 31 снежня ў гарадскім тэатры, акрамя «Жывога часопіса», быў сыграны фарс у трох дзеях «Запаты век рыцарства» (пачатак у 7.30 вечара).

Уцэлым свята, відаць, атрымаўся. Журналісты падводзілі вынікі: «Сустрэча Новага года ў Мінску прайшла палезна і ўрачыста. Ва Упраўленні Мінскай акругі, у Дваранскім сходах, у гарадскім тэатры, у Вялай зале, у «Сокале» — усюды было поўна, шумна і вясела. Бура і пры вялікай колькасці наведвальнікаў прайшла сустрэча Новага года ў рэстаранах «Парыж», «Еўропа», «Фрыц», дзе публіка гуляла да раніцы. Шмат было выніта і з'едзена. Шапанскае і віно ліося ракой. Ажыўлялі атмасферу канцэртныя аддзяленні. На вэты раз дырэктар электрастанцыі праявіў шчодрасць: усю ноч гарэл ліхтары і здавалася, арэці, чым заўсёды. Хаця афіцыйнае распрадажэнне абначым гуляльні ў горадзе не было аўблікавана, гэта разумелася самасобой, таму публіка свабодна вярталася дадому і нікім не затрымавалася».

Упершыню дні новага 1920 года, патраціўшы дамажныя запасы, мінчане спыталіся на рынку: наперадзе былі праваслаўныя Каляды. Прэса кіпала ад захвалення. Уражанні ад захваленага атрыманасці сціплым матэграфіска. Такім чынам:

на — 20 марак, масла — 85 марак. Яйкі — 20 марак дзесятак, сала — 22 маркі фунт. Вельмі дарагая садавіна. Бліжыкі антонаўскія — 120 рублёў пуд. Курцыя — 50 рублёў. Гусь — 150—170 рублёў. Назіраецца значны падзвод дроў, цэны на іх упалі. Вазок добрых і сухіх дроў — 150 марак».

Усё гэта выглядае не вельмі зразумелым, ці не так? Паспрабуем разабрацца ў хітрыках тагачаснай грашовай сістэмы, прымяняльна да навагодняй сітуацыі 1919-1920 га-

мэцы жыхарства асоб, што атрымлівалі ўзнагароджэнне. Недастайнае падобнае звестак выкаікае судовую адказнасць па ўсёй строгаці закона».

Тых, хто жадаў паспрацаваць з законам, думаецца, бычар нямнога. Хаця... даваў жа нехта вольныя накітравы аб'явы: «Кожны, хто жадае мець салідны пастаянны заробак і валодае хаця б самым сціплым капіталам, павінен звярнуцца да нас за падрабязнымі тлумачэннямі».

Хачу адзначыць, што снежань штогод праходзіць у нашым гурце пад зоркаю Максіма Багдановіча і да 9 снежня наладжваецца літаратурна-музычная імпрэза ў яго гонар. Максім Багдановіч — пераўздыжаны майстар трыплету, таму зусім не выпадкова згадаў вечар пачаўся з чытанна аднаго з іх — «Калісь глядзеў на сонца».

Твор прачытаў Вераніка Палішчук, вучаніца 7-га класа. Яе змяняў аднакласнік Раман Пятроўскі з іншым трыплетам «Як птушка ў білкіх трацінах...».

Потым чыталіся санеты Максіма Багдановіча «Паміж пяску Егіпецкай зямлі» ды «На цёмнай глыбце сонных луж багота» Алены Кастушэвіч ды Святланы Гут... Хораша гучалі радкі паэта з вуснаў Алеся Мікалайчыка, Андрэя Федарчука, Вітала Папаўскага, Міхаса Грымакі...

На імпрэзе прачула чыталіся творы Багдановіча ў перакладах на украінскую мову: «Пісьмяру» («Ведай, брат молодий...»), «Вероніка» («Зноўу бачыў я селічына...») у выкананні Уладзісла Квачука і Веранікі Бурчаньчык, вучню 11-га класа.

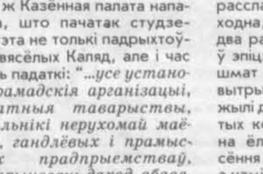
А потым моладзь бавілася ў танцавальна пад мелодыі зборніку «Народны альбом». «Мы адной табе напелым» (выканавы Дачыч і Баркевіч), «Палац», «Крама», «Песняры», «Свята», «Бяседа» ды іншыя.

Карыстаючыся момантам, хачу падзякаваць Міністэрствам адукацыі і культуры Беларусі, якія забяспечылі нас аўдыёкасетамі ды літаратурай, падручнікам, неабходнымі для плейнай працы гурта.

А завяршылася вечарына, прысвечаная 110-й гадавіне дзеньнага паэта.

Лякадзія МІЛАШ.

жыццёвыя сюжэты

У пенсіянераў мужа і жонкі КАВАЛЬЧУКОЎ з вёскі Хатынчыкі Гаўцавіцкага раёна свае прыхільнасці.

УГОДКІ БАГДАНОВІЧА

...У ІЗЯСЛАВЕ

Літаратурна-музычны вечар з нагоды 110-х угодкаў дзеньна нараджэння славуэтага песьняра беларускай зямлі Максіма Багдановіча наладзілі члены гурта беларускай культуры «Зорка Венера», што месціцца ў старадаўнім Ізяславе на Украіне.

Імя паэта цесна звязана з нашымі горадам. Натхненны прыгажосцю старадаўняй архітэктуры Вілінь, ён прывязваў іх выдатныя вершы. Таму і на імпрэзе Дзіна Чэрнікава і Леакадзія Мілаш чыталі творы «Вулачкі Вілінь зіхаціць», «Касцёл Святой Ганны», «У Вілінь», «Вядома», «Пагоно», «Санет «Паміж пяску Егіпецкай зямлі», «Слудкі ткачыя». Раманс «Зорка Венера» і іншыя ў сваёй апрацоўцы спяваў Андрэас Старавойтаў.

Мы ганарымся тым, што Максім Багдановіч прывязваў у наш горад. Тут, у друкарні пана Марціна Кухты, вышываў яго першы прыжыццёвы зборнік «Вноч».

На вечарыне дзейнічала выстава кніг з бібліятэкі ТБК і прыватнай бібліятэкі. Дарэчы, ва ўнікальнай прыватнай бібліятэцы Галіны Малько захоўваецца лапоўка ад часу арыгнальнага зборніка «Вноч». Сын Галіны, Дзіма Малько, вучыцца ў Беларускай школе імя Ф. Скарыны. Ён нарадзіўся ў Гродне, дзе раней жыла сям'я, і кожнае лета бывае там, часта наведае музей М. Багдановіча. Гэта сям'я прысутнічала і на вечарыне, прысвечанай угодкам паэта.

Трэба дадаць, што залу, дзе адбывалася мерапрыемства, упрыгожваў партрэт М. Багдановіча, намаляваны Маргарытай Стральчанія, а таксама інастравы да твораў, прысвечаныя Віліню.

Вучні 7-х і 8-х класаў школы імя Ф. Скарыны разам з класным кіраўніком падзелі на экскурсіі «Сцежка М. Багдановіча», пасілі сачыніны.

М. Багдановіч па-ранейшаму жыве ў нашых сэрцах, яго паэзія сучасная і патрэбная.

Лякадзія МІЛАШ.

У КОЖНАГА — СВОЙ ПРЫБЫТАК

Фёдар Уладзіміравіч любіць паблукваць па наваколлях з ружочкам і ліпчыца адным з лепшых палюўнічых у акрузе. На яго рахунок толькі лясных драпелічкіх ваўкоў — 38. Ну а яго жонка, Марыя Мікалаеўна, славіцца сваімі вышыўкамі ды тканымі вырабамі.

Раман КАБЯК, БенТА.

шматгалоссе

МАЛАДЗЕЕ «РУТА»

У старажытнай Лідзе плёна працуе грамадскае аб'яднанне літоўскай «Рута». Недаўна гэтая суполка правяла вечарыну ў надзельнай школе, дзе навучаюцца не толькі дзеці, але і іх бацькі.

На вечарыне зайшла размова пра далейшую дзейнасць «Руты», былі адзначаны набыткі суполкі. Працу літвіскай літоўскай суполкі адзначіў кіраўнік віпенскага таварыства «Віліня» Нілэ Балчунене. Яна ж выказала падзяку беларускаму пасольству ў Лідзе за хуткае і бясплатнае прадастаўленне віз, а гарадскім уладам, сярэдняй школе № 4 і аддзель культуры — за спрыянне ў рабоце грамадскага аб'яднання «Рута».

Закончылася сустрэча канцэртама мастацкага гурта Хораша спявалі і ігралі музыкі, краначоў дыдулы прысутных. Асабліва ўспяхова ў выкананні вяселючкова беларуская народная песня, шырока распаўсюджаная ў Шчэцінскім раёне. Ды і літоўскія матывы блізка нашай душы.

Алесь ЖАЛКОУСКІ.

весткі з суполак

УГОДКІ БАГДАНОВІЧА

...У ІЗЯСЛАВЕ

Літаратурна-музычны вечар з нагоды 110-х угодкаў дзеньна нараджэння славуэтага песьняра беларускай зямлі Максіма Багдановіча наладзілі члены гурта беларускай культуры «Зорка Венера», што месціцца ў старадаўнім Ізяславе на Украіне.

Імя паэта цесна звязана з нашымі горадам. Натхненны прыгажосцю старадаўняй архітэктуры Вілінь, ён прывязваў іх выдатныя вершы. Таму і на імпрэзе Дзіна Чэрнікава і Леакадзія Мілаш чыталі творы «Вулачкі Вілінь зіхаціць», «Касцёл Святой Ганны», «У Вілінь», «Вядома», «Пагоно», «Санет «Паміж пяску Егіпецкай зямлі», «Слудкі ткачыя». Раманс «Зорка Венера» і іншыя ў сваёй апрацоўцы спяваў Андрэас Старавойтаў.

Мы ганарымся тым, што Максім Багдановіч прывязваў у наш горад. Тут, у друкарні пана Марціна Кухты, вышываў яго першы прыжыццёвы зборнік «Вноч».

На вечарыне дзейнічала выстава кніг з бібліятэкі ТБК і прыватнай бібліятэкі. Дарэчы, ва ўнікальнай прыватнай бібліятэцы Галіны Малько захоўваецца лапоўка ад часу арыгнальнага зборніка «Вноч». Сын Галіны, Дзіма Малько, вучыцца ў Беларускай школе імя Ф. Скарыны. Ён нарадзіўся ў Гродне, дзе раней жыла сям'я, і кожнае лета бывае там, часта наведае музей М. Багдановіча. Гэта сям'я прысутнічала і на вечарыне, прысвечанай угодкам паэта.

Трэба дадаць, што залу, дзе адбывалася мерапрыемства, упрыгожваў партрэт М. Багдановіча, намаляваны Маргарытай Стральчанія, а таксама інастравы да твораў, прысвечаныя Віліню.

Вучні 7-х і 8-х класаў школы імя Ф. Скарыны разам з класным кіраўніком падзелі на экскурсіі «Сцежка М. Багдановіча», пасілі сачыніны.

М. Багдановіч па-ранейшаму жыве ў нашых сэрцах, яго паэзія сучасная і патрэбная.

Лякадзія МІЛАШ.

У КОЖНАГА — СВОЙ ПРЫБЫТАК

Фёдар Уладзіміравіч любіць паблукваць па наваколлях з ружочкам і ліпчыца адным з лепшых палюўнічых у акрузе. На яго рахунок толькі лясных драпелічкіх ваўкоў — 38. Ну а яго жонка, Марыя Мікалаеўна, славіцца сваімі вышыўкамі ды тканымі вырабамі.

Раман КАБЯК, БенТА.

шматгалоссе

МАЛАДЗЕЕ «РУТА»

У старажытнай Лідзе плёна працуе грамадскае аб'яднанне літоўскай «Рута». Недаўна гэтая суполка правяла вечарыну ў надзельнай школе, дзе навучаюцца не толькі дзеці, але і іх бацькі.

На вечарыне зайшла размова пра далейшую дзейнасць «Руты», былі адзначаны набыткі суполкі. Працу літвіскай літоўскай суполкі адзначіў кіраўнік віпенскага таварыства «Віліня» Нілэ Балчунене. Яна ж выказала падзяку беларускаму пасольству ў Лідзе за хуткае і бясплатнае прадастаўленне віз, а гарадскім уладам, сярэдняй школе № 4 і аддзель культуры — за спрыянне ў рабоце грамадскага аб'яднання «Рута».

Закончылася сустрэча канцэртама мастацкага гурта Хораша спявалі і ігралі музыкі, краначоў дыдулы прысутных. Асабліва ўспяхова ў выкананні вяселючкова беларуская народная песня, шырока распаўсюджаная ў Шчэцінскім раёне. Ды і літоўскія матывы блізка нашай душы.

Алесь ЖАЛКОУСКІ.

зваротная сувязь

СЛАВЕНІЯ

Дзякую за згоду дапамагачь нашай кафедры і асабіста мне ў атрыманні вашага выдання. Мае студэнты з цікавасцю і ахвотай чытаюць газету, перакладаюць з яе на славацкую мову. Асабліва спадабалася ім апавяданне І. Снарскай "Гэта — жыццё". Спадзяюся атрымліваць вашу газету і ў гэтым годзе.

З павагай

Віталь МАСЛОЎСкі,
выкладчык Прэшаўскага
універсітэта.

УКРАЇНА

Паважаная рэдакцыя!
Вялікі дзякуй за газету, якую мы своечасова атрымліваем. У нашу беларускую абласную абшчыну ў Львове прыходзіць 5 экзэмпляраў. Адзін ідзе на падшыўку, астатнія экзэмпляры ходзяць па руках.

У нас прыемная навіна, з якой мы спяшаем падзяліцца з вамі. Нам выдзелілі офіс — пакой у адной са школ Львова. Хутка зробім рамонт, потым абавязкова ўстанавім стэлажы для бібліятэкі, і там, зразумела, заўсёды будзе захоўвацца падшыўка "Голасу Радзімы".

Зацікавіў нас штомесячны каляндар, які вы друкуеце. Мы думаем, што аб'ём яго трэба павялічыць, каб у ім змяшчаць яшчэ і звесткі пра важныя гістарычныя падзеі на Беларусі.

Дарэчы, нядаўна мы правялі вечарыну, прысвечаную Якубу Коласу. Быў зроблены даклад пра жыццё і творчасць паэта, потым выступілі танцавальныя дзіцячыя калектывы Палаца культуры імя Хаткевіча, у рэпертуары якіх ёсць беларускія танцы. Таксама была паказана праграма самадзейных артыстаў нашай абшчыны. Яе добра прынялі ўсе прысутныя.

Сардэчна і шчыра віншую ўсіх супрацоўнікаў рэдакцыі з Новым 2002 годам. Жадаю ўсім добрага здароўя, святочнага настрою, шчасця, дабрабыту і творчых поспехаў у вашай такой неабходнай нам рабоце.

Прашу перадаць таксама праз вашу газету святочныя віншаванні майм сябрам, сваякам і знаёмым, якія пражываюць на Гомельшчыне і ў Мінску.

Валянцін СТРЫБУК,
член беларускай абласной абшчыны ў Львове.

ЗЫЧЫЦЬ АДАМ МАЛДЗІС

Дарагія калегі!

Ад імя камітэта Грамадскага аб'яднання "Міжнародная асацыяцыя беларусістаў" і рэдкалегіі бюлетэня "Кантакты і дыялогі" дазвольце сардэчна прывітаць вас з Нараджэннем Хрыстовым і Новым годам!

Няхай збываюцца ўсе вашы навуковыя, творчыя, грамадскія, асабістыя спадзяванні і задумы! Давайце зробім усё ад нас залежнае дзеля зберажэння і памнажэння нашай духоўнай спадчыны, пашырэння беларускай культуры ў свеце.

фестывалі

«РЭНЕСАНС ГІТАРЫ»

Студэнтка Акадэміі музыкі мінчанка **Юлія ЛОНСКАЯ** (на здымку) стала ўдзельніцай прэстыжнага Міжнароднага фестывалю гітарнай музыкі "Рэнесанс гітары", які праводзіцца ў Гомелі.

Юлія выступала ў складзе унікальнага калектыву — зводнага аркестра гітарыстаў, які сваім выкананнем класічных твораў уразіў вядомых музыкантаў з Украіны, Югаславіі і Польшчы.

Сяргей ХАЛАДЗІЛІН, БелТА.

дайджэст

ЗША

БЕЛАРУСКІЯ МАСТАКІ ў ЗАМЕЖЖЫ

Пад гэткім загаловам нядаўна выйшаў памяткавы альбом пра выставы, якія на працягу 25-ці гадоў праводзіліся ў Беларускай Грамадскай Цэнтры ў Саўт Рывэры.

Альбом адразу прыцягвае ўвагу чытача надзвычай прыгожай каляровай вокладкай, а далей густоюна зложанымі старонкамі з працамі больш дваццаці мастакоў. Тэкст у дзвюх мовах — беларускай і англійскай. Уступны артыкул Янкі Запрудніка "Як гэта ўсё пачалося" знаёміць чытача з паджаннем першае выставы ў 1973-м годзе й пазнейшай ужо традыцыяй папулярных выставаў, якія працягваліся чвэрць стагоддзя.

Сьпіс удзельнікаў — гэта сапраўднае "Хто ёсць хто" ў беларускім мастацкім замежжы. Паказаныя творы такіх шырока вядомых мастакоў, як Віктара Жаўняровіча, Пётры Мірановіча, Галіны Русак, Ірыны Рагалевіч-Дутко, Тамары Стагановіч, гэтак і шэрагу мала вядомых.

Творы, змешчаныя ў альбоме, таксама цікавыя сваёю разнамаітасцю. Тут і настальгія па радзіме твору Тамары Стагановіч "Нясутычы — мая родная вёска" ды шэрагу зімовых матываў і непазьбежных бюрзак. Тут таксама абразы сьвятароў Бандарука й Башка, сымбалічнасьць Галіны Русак і палітычныя рысункі Аляксандра Раманоўскага.

Захаваны праваліс арыгінала.

Альбом заслугоўвае быць памяткай у кожнай беларускай хаце ў замежжы й можа быць цудоўным падарункам нашым амерыканскім суседзям і знаёмым. Набыць альбом можна ў Надзі Кудасавай-Запруднік, якая зьяўляецца бадай, найбольш трывалым арганізатарам выставаў, па тэлефоне (732) 247-1822.

Цана альбому \$15, альбо можна купіць тры за \$30, каб меў іх выкарыстаць як падарункі. Увесь прыбытак прызначаны на стыпендыю студэнтам мастацтва зь Беларусі.

Вячка СТАНКЕВІЧ.

СЬНЕЖАНЬСКІ СХОД АДЗЕЛУ БАЗА

8-га сьнежня прайшоў чарговы сход нью ёрскага адзелу БАЗА.

Напачатку старшыня адзелу сп. Віталь Зайка пайнфармаваў прысутных пра падзеі ў Беларусі за апошні месяц. Сярод іх прамоўца адзначыў падзеі ў Курапатах і абарону гэтай сьвятыні ад разбурэння; суд над групай Ігнатова, што падазраецца ў датычнасьці да знікнення людзей у Беларусі; візыт прадстаўніцы Дзяржаўнага дэпартаменту ЗША Шэрыл Джонсан на Берасьцейшчыну, а таксама пра маючы адбыцца ў ліпені 2002-га году ў Менску Міжнародны сымпозыюм пад эгідай ЮНЭСКО "Мова й культура народу ў кантэксце глабалізацыі", на якім плянуецца ўзьняць на міжнародны ўзровень тэма праблемы, з якімі сутыкнулася ўжываньне роднай мовы ў Беларусі.

"Весткі й Паведамленьні".

НЕЧАКАНЫ ПАДАРУНАК ДЛЯ КАЗАКА

Даўно з душэўным задавальненнем перапісваюся з Іванам Анапрыенкам. Жыве ён у сяле Свяцілаўка Глобінскага раёна, што на Палтаўшчыне. Не так даўно Іван Паўлавіч даслаў мне нечарговы ліст з тэрміновай просьбай: паведаміць яму адрас былога вучня Астрынскай сярэдняй школы імя Цёткі, а зараз намесніка старшыні Мінскага аблвыканкама Сяргея Паўлюкевіча. Што здарылася, у чым справа? Пра гэты колішні настаўнік расказаў у дасланым мне пісьме.

У той дзень пажылы ветэран вайны корпаўся на сваёй сядзібе. І раптам насупраць дома спынілася легкавушка. З машыны выйшлі два чалавекі, прадставіліся. Гэта былі кіраўнік раённай адміністрацыі і супрацоўнік аблвыканкама. Пацікавіліся, як жыве казак, ці мае патрэбу ў дапамозе. І нечакана ўручылі гарны падарунак... з Беларусі. Ад яго вучня Сяргея Паўлюкевіча. Зразумела, былы кадравы афіцэр і партызанскі камандзір моцна расхвалываўся і разгубіўся. Аказалася, у Мінску была дэлегацыя з Украіны, з якой меў кантакты Сяргей Сяргеевіч. У час неафіцыйных сустрэч гаспадары і госці прыгадвавалі добрых людзей, што жывуць у суседніх краінах. Тады і нарадзілася

думка перадаць праз новых сяброў той падарунак.

Колькі слоў яшчэ пра І. Анапрыенку, як ён парадніўся з Беларуссю. Мінуючы вайну малады афіцэр сустрэў паблізу Усходняй Прусіі. Зведваў цяжкія баі на літоўскай зямлі, горыч акружэння і палону. Былі адны ўцёкі з няволі, другія. Уцячы з лагера ў Гродне дапамаглі Івану Паўлавічу мае землякі з-пад Астрыны. Неўзабаве ён стаў партызанам, а сустрэў у 1944 годзе вызваленае будучы начальнікам штаба партызанскай брыгады імя Ленінскага камсамола. Працаваў затым сакратаром Васілішкаўскага райвыканкама, настаўнікам у тагачасным райцэнтры Астрыны.

І хоць былы партызанскі камандзір даўно жыве на Украіне,

аднак і сёння лічыць сябе сынам Беларусі, любіць яе, як маці. А ў перапісцы з сябрамі заўжды цікавіцца лёсам знаёмых людзей: беларусаў і рускіх, папаякаў і яўрэяў... І зычыць усім самага найлепшага ў жыцці.

Дарагая рэдакцыя! Чаму я надумаўся расказаць пра партызана-казака? На старонках "Голасу Радзімы" часта выступае паэтэса з Палтавы, беларуска па нацыянальнасці Іна Снарская, якая працуе на мясцовым тэлебачанні. Думаю, І. Анапрыенка — добрая кандыдатура для перадачы да Дня Перамогі. А яшчэ дадам наступнае. Пра свае будні вайскоўца і партызана Іван Паўлавіч напісаў цікавыя ўспаміны. Іх можна было б выкарыстаць у кнізе ці зборніку ўспамінаў салдат Перамогі. Мо для гэтага настане лепшы час і на Украіне, і ў Беларусі.

Шчыра і сардэчна віншую з Новым 2002 годам двух жыхароў Палтаўшчыны: люблага майго настаўніка Івана Анапрыенку і таленавітую паэтку Іну Снарскую. Добра, здароўя і шчасця вам, дарагія людзі, як і ўсім чытачам "Голасу Радзімы"!

Алесь ЖАЛКОУСКІ, Ліда.

З ПОШТЫ ЯЎГЕНА ЛЕЦКІ

Дзякуй за ўвагу да маеі сціплай асобы. Жорж Навумчык пераслаў Ваш ліст, а таксама "Голас Радзімы" з Вашымі нататкамі аб дзіцячым садзіку.

Вы цікавіцеся, як я трапіла ў Амерыку? Вельмі проста: як дэкабрыстка, паехала за мужам. Знаходзімся мы ў ЗША нядоўга, 4 гады. Да пераезду жылі ў Мінску, працавалі ў Акадэміі навук. Па адукацыі мы хімікі. Муж мае навуковую ступень, таму і ў ЗША займаецца навукай: выкладае ва ўніверсітэце Мінесоты. Я працую не па спецыяльнасці — у банку ў якасці клерка-аператара. Сын таксама зарабляе на жыццё.

Вы напісалі, што перакананы ў маеі беларускасці. Гэта праўда, але так было не заўсёды. Спраўдныя рэвалюцыя ў маеі свядомасці адбылася ў перыяд перабудовы, калі з'явілася свабода слова і мы атрымалі магчымасць чытаць тое, што раней было немагчыма друкаваць. Ад

усяго гэтага я была ў шокавым стане. Я адкрыла для сябе такія выданні, як ЛіМ, "Наша ніва", "Беларуская мінуўшчына", кнігі М. Ермаловіча, Л. Геніюш і г. д. Яны прачыталіся, што называецца, ад вокладкі да вокладкі. Я да гэтага часу не магу не здзіўляцца і не радавацца, колькі ўсяго напісана беларускімі аўтарамі за гэты кароткі тэрмін. Маю на ўвазе і гісторыю, і літаратуру, і публіцыстыку, і музыку (эстрада, аўтарская песня і г. д.), і жыццё. Уражанні ад прачытанага дапоўнілі нашы сямейныя аўтамабільныя вандровкі па Беларусі. Мы аб'ехалі мясціны, звязаныя з імем А. Міцкевіча — гэта Навагрудчына, возера Свіцязь. Ubачылі знакамітыя камяні філарэтаў і альтанку Марылі Верашчакі, некалькі разоў наведвалі сядзібу М. К. Агінскага на Сморгоншчыне. Крэва, Гальшаны, Слонім, Жыровічы, Нясвіж, Лідскі замак, Мірскі замак, гродзенская Каложа, Сынковіч-

кая царква-крэпасць — гэта няпоўны пералік славатасцей Беларусі, дзе мы пабылі. Я ўжо не кажу аб мясцінах, звязаных з Я. Коласам і Я. Купалам: Коласаўскі заказнік і Купалаўскі запаведнік. Адалі мы даніну павагі і Л. Геніюш, з'ездзіўшы на могілкі ў Зэльву. Зараз, знаходзячыся даля ад дому, я часта гляджу на фотаздымкі тых вандровак і з настальгіяй успамінаю любы для мяне час.

А цяпер крыху адступлю ад лірычнай часткі свайго пісьма. У Мінеапалісе, дзе мы зараз жывём, беларускага асяроддзя няма, яно адсутнічае як з'ява. Але я цікаўлюся падзеямі, якія адбываюцца на Беларусі. Карыстаюся інфармацыяй з Інтэрнэта, а таксама з некаторых беларускіх газет, якія атрымліваю з Мінска ад родных.

Яшчэ раз дзякуй за ўвагу.

З павагай,

Жанна МАЛАШЭВІЧ.

ЗША.

Wishing You a Merry Christmas and a Happy New Year

ВЯСЁЛЫХ КАЛЯДНЫХ СВАТ І ШЧАСЛІВАГА НОВАГА ГОДА
ЖАДАЮ ўСЕЙ РЕДКАЛЕГІІ «Г.Р.»

Англія.

А. ГАТКОВІЧ.

Масток.

Фота Яўгена КАЗЮЛІ.

Сакрат ЯНОВІЧ (Польшча).

ЗАПІСЫ ВЕКУ

МУЗЫКІ Ў ШУДЗЯЛАВЕ

Паслаўляюць музыкі ў Шудзьялаве. Свабода тамака. Навалачы наехала жыць. У "белае танга" б'юць у морду, каму трэба. Здарэцца тое і ў модную "трэцу". Тады не так салідна. Мала часу. Без настрою.

Скачунь местачкоўцы. Крычане. І ім дастаецца ўкаплек. Бывае — і паненкам (дзягаю па лятках). Музыкантаў не чапаюць. Яны паследкі тут.

Рэня Пупянка патраціла прычоску. Газетаю нехта жыхнуў.

— Так табе, а так! — крычала Пупіха на дачку. Кавалер гэта вазаў Рэню "падаю". Дык і ўцякаў, газуючы. Уцёк бы, калі б не маці з Вашаіхі. Разлеглася, падла, ў калодзішчы. Страха наеўся. Гэта не калецтва. Не тое, што Рэні.

Музыкі ў Шудзьялаве, го-го! Слабаку не туды дарога. І запавячаюць. А яшчэ і той панясе "фанары" пад вачыма, у каго нарачная без круцелеватасці грэшніцы.

Разаніна ж у Шудзьялаве на Зелную. Ага.

ПОЗНІ РОЗУМ АЛЕГА

Начамі грэмела ў Лапіцкіх горах, парыла духоцце. У даліне — каторы дзень! — стаяла сонечнае, хоць замгленае ў небе, пагоддзе. У святла і пасля яго дажджы не падалі. Сярэдзіна лета. У такую пару здараюцца вечары, у якія няма чым дыхаць ад бязветранай цішы. Затыкае тады ад моцнага паху медуны пад вокнамі. Звіняць камары, што мурчэюць віруюць пад блізкаю тотаю вішні. Кідаюцца на шыбы спасаўскія мухі, ужо не куслівыя. Міготка залятаюць пад апухі ластаўкі; гняздуюць яны ў руінах, пакінутых за Гарбарнай, жыдоўскіх муроў. Цямнее яшчэ даволі позна, можна паспець парабіць задуманае ўрань.

Алег, нарадзіўшыся тут і вынаўшыся ў кавалеры, жыў — аднак — у глыбіні Польшчы, дзе лягчы з грашыма ды выгодаю. Не ён адзін так. Зорны час яго наму пакаленню ўсё ж прапамаўся як бы напалову: маладую ўдачу і радасць ад яе рана змяніў дарослы смутак лішняга чалавека. Гэта немагчыма было яму прадбачыць. Свет, які вітаў некалі юнага Алега, здаваўся на век уладкаваным. Дзеці, думалася ў жаніцьбу, павінны будучы толькі лепей паўтарыць бацькаў лёс. Але адбылося зусім інакш.

Дваццаце стагоддзе шалёнае ад пачатку да канца. Яго сутнасць у неверагодных спадзяваннях, разважыў цяпер Алег. І шаліва нагадалася жонка: не вядзецца яна з Мюнхена, забраўшы з сабою меншага хлопца. Сказала ў нечым смешна і страшна: "Я не ўваскрэсну, каб паспытаць, урэшце, камуністычнага раю, а пакуль што ў нас пекла і ў мяне няма ахвоты заставацца ў ім!".

Працяг. Пачатак у № 40 — 52. (2001 год).

Нагаварылі адно аднаму, вядома, глупстваў. Яна, цалкам проста, павяла сябе, як тая — тысячагадовай даўнасці — варварка, што ўладавала была заальпійскі камфорт антычнага Рыма... Большы сын знік затое звычайна, без тэатральных жэстаў. Праўда, з дзеўкаю — дайшлі потым чуткі — з высокапастаўленага дому. Паехаў ён нібы ў экскурсію... Сам зарабіў на гэта, заняўшы прытым сваю палітэхніку. Даслаў з таго канца зямлі паштоўку: "Тата, маманка! Не турбуйцеся за нас. Дасць Бог, калісьці запрасім Вас да сябе". Унізе дапісалася ягоная Хрысця: "Нам тут добра. Працуем. Не злуйцеся на нас. Моцна абдымаю — і прашу зразумець!" І ўсё, без даты. На амерыканскім паштовым штампі невыразна адбілася назва горада.

Вось як: была сям'я, няма сям'і. Усё роўна што вымерла... І каб віна, хаця б абычый, вызначылася?! Алег не пакідаў начэкаваць, сам не ведаючы чаго. У адранцвенні ад раптоўнасці.

Патраціўшы здароўе на рабоце — працаваў у складзе з атрутнымі рэчывамі лабараторыі атэкаў — ён атрымаў даволі прыстойную інвалідную пенсію. Жонка, зрэшты, таксама ў тым Мюнхене не стала хлеб шылам есці: у палякаў — а яна з іх — усё якіясьці сваякі ў заходнім замежжы. Найболей крыўдна рабілася Алегу на душы за тое, што жыццё пражыў як быццам не для сябе ці не за сябе. І не для кагосьці, аказваецца, а ўсяго ў дачэпку камусьці. Горай: у чыйсьці дэсерце...

Увек вагацца. Колькі памятае сябе, усё вагаўся. У важным і няважным. Вагаўся пусціцца і на гэты апошні рашучы крок. Ненарокам, пэўна, дапамагла яму ў гэтым сама жонка, дасылаючы ўперадвялікі дзень пачку з каланіяльнымі смачнотамі. Абразіўся за

гэта на яе горш, чымсьці тады, на мюнхенскім вакзале. Можна быць не выбухнуў бы нястрымным абурэннем, калі б у канверце са спіскам упакаваных рэчаў знайшоўся яшчэ асабісты ліст да яго, няхай кароткі, у некалькі звычайных фраз. Ды анічога, акрамя прадуктаў, падкрэслена шыкоўных. "Значыць: хваліцца баба! — ускіпеў Алег. — Дулю паказвае мне, кіпці!"

Кватэру з мэбляю здаў у арэнду амаль назаўтра, за тры

мільёны ў месяц вёрткаму бізнесмену з цыганаватай каханкаю. Узяў з яго плату за год наперад. Прыхапіўшы апранахі, з'ехаў на ўсход Польшчы, у паўзабытую тут хату, што ўчарнела на закрэпелым падворышчы ў гэтай даліне (даўжэй за бацьку пражыла маці). Жонка падштурхоўвала на продаж халуны, але не ўдавалася напытаць купца на яе. Алег цяпер з'явіўся сюды, бы запознены сын марнатраўны. І нека прыемна здзіўіўся быў нават, што дуга жыццёвага шляху прывяла ў мясціну дзяцінства зноў жа не аднаго яго... Шмат дзе ў ваколішкіх ступалі і грукалі, рамантавалі. Нікуды, аднак жа, не хадзіў, каб пазнаваць, аднаўляць сяброўства. Навошта і аб чым жа гаварыць з імі, гэтулькі гадоў не бачыўшыся? А папраўдзе, баяўся, што пойдзе гаворка ўсё пра тое самае, ад чаго ўцёк без панікі з шумнага, а так нечакана пачужэлага яму вялікага горада блізу Нямеччыны. Пра грошы, якіх мала і мала. Выклікала гэта ў Алега одум, што заробкі ўсё так адбываюцца, каб не хапала іх на нешта большае, акрамя хлеба надзённага, лахманоў на хрыбет, чаркі пры свяце. І каб абы падаткі якія аддаць. Высілкі грамадства круцяцца вакол мінімалізму. Толькі некаторыя ў ім пераскокваюць нібыта зачараваную рысу кола беднасці, спазнаючы цялеснае ўзнясенне.

Яму прыкра было ўсведамляць тое. Маючы ўжо за сабою галоўнае, менавіта радасць існавання, завершаную стварэннем сям'і. Апынуўся вольны ў шоку, бездапаможным, як слабеючае бзынканне мухі ў павуціні. Даходзіла да яго запозненае разуменне жыццёвае ўдачы, якая раней уяўлялася бяздумна абавязковай даросламу. А яна гэтак жа радкая або і ўнікальная нахшталь шчасця. Як чуд, які не здараецца незаслужана.

III КРАІНКА НУВАРЫШАЎ

У беларускім мястэчку на ўсходзе Польшчы начамі выюць сабакі. Не бывае ў ім такой пары, каб хто не павесіўся. Тыя, што вар'яюць, падпальваюць стадолы, і ссылаюць іх у шпіталь. Хлопцы ж забіваюцца на матацыклах ды таных аўтах. Няма як сказаць, чаму. Калісьці зводзілі сябе са свету мнагадзетныя басотнікі і банкруты з фабрыкантаў.

Бабы трымаюцца. Іх шчасце, што яны менш разумеюць.

На гэтым ускраі жывуць, здавалася б, які ўсюды: не з Богам, а з грашыма. Нават цудоўна (раўняючы з паншчынным векам). Чамусьці, аднак жа, бязрадасна.

Гэтак таму, што захутка ўсёнка далоса, і б'яда выпускаць з рук. А трэба ж яшчэ дапей і дапей...

ЗАПІСКИ АМАЛЬ НАВУКОВЫЯ

Міфы культуры характарызуюцца бяздоказнасцю. Як матчынась мовы, якой прычыць практыка самазнiкнення народаў. Па-

чатак гэтаму ў сям'і. Працэс адрачэння ад свайго нараджаецца звычай у жанчыне. Ад яе пераходзіць гэта не столькі на мужа, колькі менавіта на дзяцей: гдзе іх на адшчапенцаў (тое ж датычыць рэлігійных прываратаў). Чым тлумачыцца такая вядучая роля жонкі? Насамперад несамастойнасцю яе лёсу. Яна ідзе за муж, яе нехта бярэ (у расейскай моўнай традыцыі — жэняцца не "з жанчынаю", а "на жанчыне", што здаецца нават грубіянскім). Канкрэтыку быта вырашае тыповы ёй інстынкт гнязда, які лімітуе рэакцыі ды паводзіны, элімінуючы рызыкаўныя (заўважце: у мужчыны наадварот, бо ён — бойкі самец!). Звартае ўвагу ў гісторыі цалкавітая адсутнасць інфармацыі пра паўстанні рабыняў; гаварыць пра іх фізічную слабасць — гэта замоўчваць галоўнае.

Каханне — наступная вялікая выдумка. Прыгледзьцеся да жанітваў: знойдзеце не абдуманнае (хоць бацькамі)? Дзяўчына імкнецца да замужжа, каб унікнуць цяжкага ў жыцці. Не зважаючы і

на тое, што мала каторая з іх з'явілася на свет Божы здольнай быць маткаю. Гэта адтуль такое мноства дзетак з пакрыўленым характарам, усякіх неўрасценікаў і псіхпатаў.

Патрыятызм, айчынасць. Каму гэта патрэбна? А тым, у каго ёсць выбар жыць у сябе ці на чужыне. У цэлага ж народа не бывае такога альтэрнатывы. Я спакойны за патрыятычнасць нацыі — я ўсю аніхто хлебам не накорміць, калі сама на яго не запрацуе. Айчынасць датычыць эліты. Простанароддзе — гэта пішня балбатня, як чытанне рыцарскага рамана галоднаму абадранцу.

Таму, чуючы пра некага, што ён патрыёт, дык ясна для мяне: той чалавек хоча нажыцца. І вельмі добра! Грамадства без багатыроў не развіваецца. Паддаецца яно замажнейшым іншадзяццам, шукаючы ў асіміляцыі з імі паляпшэння свайго быту, а знаходзячы толькі ілюзію таго і расчараванне.

АДКУЛЬ БЯРЭЦА ДУРНОТА?

Няма пэўнага адказу на пытанне, адкуль бярэцца дурнота. Усё не дае мне гэта спакою — тлумачэнні яе неадукаванасцю ёсць, аднак, павярхоўныя. Куды ж тады падзецца з прафесарам-дурнем?

Не больш дае таксама праўда пра адзічэласць бядоты раптоўным дабрабытам. Знаходзяцца такія, што, разжыўшыся на вілу, аўта і каханку, — не перастаюць пазнаваць людзей.

Бліжэй да ісціны тут лёгкасць нажывы, асабліва празмернай. У гэты шанц, сапраўды, можна ашалець, калі бракуе арыстакратычнай вытрымкі. Патомнае ўбоства знакаміта асвятляе гэтыя няяснасці, але ўсё-такі дзякуючы таму, што ў гісторыі наогул ёсць гісторыя ежы, адзінства і пасцелі.

Чалавек робіць дурнем і сіту-

ацыя. І гэтак жа параўнанне: каму дурань, а каму і не.

І так пачынае быць без канца... Як з мудрасцю.

А ці без дурноты ведалі б мы разумнае?

Вялікі мудрэц і ёсць вялікі дурань. Няўпэўнены я толькі ў тым, ці дурань можа быць разумным. Хоць як быццам не прычыць гэта логіцы, і прыклады таго, здаецца, відаць...

Я ўсё шукаю адказу на пытанне, адкуль бярэцца дурнота.

ЗАВУЛАК

У Вавёрчыным завулку — лужы і жалезныя платы. Асаблікі ў ім бы тыя дзеці аднае, але не вельмі каб разумнае маткі. З ганкаў тут сыходзяць, усё роўна, што пасля святочнага абеду (на які падаюць прыгожую свіную катлету, абкіданую злёўным гарошкам). Дзяўчаты носяць узіму высокія прычоскі з аздобінкамі, белыя даўжэзныя шапі ды каўнерыстыя кажухі наростліст, сягаючыя ім да лятак. Яны чамусьці дзяляцца такія, і не нагадваюць сабою карнавальныя балі з дастойнымі вальсамі. Летам жа, у пару выслявання садкоў, аголеныя і загарэлыя, нечым занятыя з той заклапочанасцю пачынаючай гаспадыні, якой ужо заказалі вясельных музыкаў (пад восень). А недзе дзікі пляж забеластоцкі, над рэчкаю лясно з вадзянымі пляямі, і погуд далёкі вузакалеікі, у якім як жа добра пабыць у адзіноце.

У Вавёрчыным, усё-такі, патыхае расійскі халопам і моравымі служанкі варшаўскай пані. Гэты навагодні мезальянс даў акуратны кавалак хлеба ды румяную дзятву, а яшчэ і самаадчуванне сям-так важнага чалавека. І ясна, што тут усё круціцца вакол грошай, аднак (хоць і пры ўніверсітэцкіх тытулах часамі). Трэба ж бачыць тую прагу ў іх да будучыні ад агіды да курнага мінулага; брыняе яна ад сподычы дастатку. Ну і не дай Бог, каб мужык панам стаў!

Не з тае пасцелі ў свет яны, нарэшце, пайшлі, каб аж на п'едэстале ўзыходзіць. Паазіраецца на помнікі ж нашы!

У завулку тым даволі, калі жывуць-пажываюць...

КРАЯВІД У АСЕННІ АДВЯЧОРАК

Хаты за агародамі з капусцяніскамі. Тэлевізійныя антэны ў імгле бабінага лета, бы аголеныя страхі на вераб'ёў у маку. У векавечных прыгуменных балаган з іржавеючага жалеза і ўцекачом адтуль пыхкае трактар у мёртвым завулку. Вые сабака пад ганкам з выбітым ваконцам. Вечарамі брэша яшчэ адзін, у бок падбагонніка. Ніхто не ганяе іх; новыя п'яніцы — не раўня старым, якія адышлі на той свет з песнямі салдацкімі. Няма сварак; адны ўдзвы засталіся, шматдзетныя без дзяцей.

Мястэчку ўжо не вярнуцца да сябе. Занадта вялікім яно было калісьці. І людзі не тыя цяпер у ім: здаволеныя, што ёсць хлеб ды чарка ў святла. Галота, якая перастала галадаць. Абадранцы выфранціліся. Кутнікі адгрукалі асаблікі сабе. Такія не адновяць гарадскі быт. Рабацянчыня не ствараюць жа таго, што культураю завецца. Не бывае ў іх часу дзеля гэтага. Значыць, і таленту.

Я доўга не цяміў, чаму вытрэшчваюцца ў мястэчку ў тэлевізары, нека стоена ўсеўшыся перад імі пасля мазольнага дня. А гэта ж так свет падгледжваюць, не разумеючы яго.

Сіроты космасу. Інфантаў лёсу.

Малюнкi Вячаслава ІГНАЦЕНКІ.

сталіца навагодня

Фота Яўгена КАЗЮЛЯ

УЛАДАРЫЛА СВЯТА

Зімовыя святы засведчылі: сталіца нашай краіны сталее, набывае еўрапейскі твар.

Як і летась, галоўная ёлка Мінска ўпрыгожыла Кастрычніцкую плошчу. Увогуле ў сталіцы ўстаноўлена каля 160 упрыгожаных ёлак. Вакол іх арганізуюцца разнастайныя забавы.

У навагодняю ноч падзіліся экспрэсныя маршруты тралейбусаў і аўтобусаў.

Традыцыйна месцы масавых гулянняў, у тым ліку і сталічны праспект Машэрава, у ноч з 31 снежня на 1 студзеня быў закрыты для руху аўтатранспарту.

Да чатырох гадзін раніцы ў навагодняю ноч не зачынялі свае дзверы цэнтральныя магазіны на праспектах Машэрава і Скарыны... У сталіцы валадарыла свята!

Алесь ЛІПЕНЬ.

прэм'еры «беларусьфільма»

У 2001 годзе на Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм» выйшлі чатыры мастацкія стужкі. Прадстаўляем да іх кароткія аналізы.

«ПАВАДЫР»

Лірычная камедыя. Гісторыя сляпой прыгожай жанчыны, жыццё якой змяняецца са з'яўленнем у ім юнака з сабакам.

Аўтар сцэнарыя — Аляксандр Качан, рэжысёр — Аляксандр Яфрэмаў. У галоўных ролях заняты беларускія акцёры — Пётр Юрчанкоў (малодшы), Валерыя Арланава. Фільм атрымаў «серабро» фестывалю «Лістапад-2001».

Адзначаны на кінафестывалі ў Бярдзянску (Украіна).

«СВЕЖЫНА З САЛЮТАМ»

Фільм на беларускай мове па сцэнарыі Сяргея Давідовіча. Рэжысёр — Іван Паўлаў.

Народная камедыя. Стужка расказвае пра сялян Язэпа і Сцяпана, якія пастаянна трапляюць у недарэчныя сітуацыі падчас падрыхтоўкі да вяселля сына Сцяпана. У галоўных ролях заняты Генадзь Аўсяннікаў, Яўген Лявонцьеў, Аляксей Паўлаў, Алесь Леснікава.

«ГОСЦІ»

Псіхалагічная драма па сцэнарыі Аляксандра Качана пры ўдзеле рэжысёра карціны Руслана Зголіча.

У фільме заняты акцёры Уладзіслаў Гапкін, Ігар Січоў, Дар'я Міхайлава, Малчанаў.

Карціна прысвечана развагам пра тое, што ў жыцці кожнага чалавека надыходзіць момант, калі ён пачынае думаць пра рэчы, якія раней яго не цікавілі. Але тое, што здавалася звычайным — пытанне накштат быць або не быць, любоў да бацькоў, дзяцей, каханне, — існуе і пачынае ўплываць на героя з новай сілай. І ён разумее, што гасць, які стукае ў ягоныя дзверы, — гэта ён сам, гасць ва ўласным жыцці.

«ДЗІЦЯ, СЯСТРА МАЯ»

Гэта шматсерыйная стужка з'яўляецца сумеснай працай са студыяй «Пазітыў» (Санкт-Пецярбург).

Падрыхтавала Алена СПАСЮК.

Музычная хваля

КАЛАМБУРЫ РОК-АЛІМПА

Беларусы жывуць не толькі ў Беларусі, ды і ў Беларусі жывуць не толькі беларусы. Гэты «жудрагелісты» каламбур знайшоў сваё ўвасабленне і ў адным з апошніх выданняў кампаніі «БМА-group» — маляўнічым музычным альбоме на кампакт-дысках і касетах «Сэрца Эўропы in rock».

гуртом «Red light»... на польскай мове.

А беларускамоўны рок прадстаўлены больш жорсткімі кампазіцыямі гуртоў «Новае неба» («Гэта мы»), «Крама» («Польскі бізнес»), Romidogoff («Вітальная»), Лявона Вольскага з Касяй Камоцкай («Два польскія шпіёны») і інш.

Спяваюць беларусы і папольску. Славуты гурт «NRM» прадстаўляе унікальную польскамоўную версію сваёй вядомай кампазіцыі «Чыстая-светлая», а панк-гурт «Жыгімонт Ваза» кардынальна перапрацаваў у сваім стылі бліскучы хіт польскага рока новай хвалі 80-х «Nowe sytuacje» ад гурта «Republika» (Торунь).

Прытрымліваючыся прынцыпу «будзем узаемна ветлівымі», і калектывы з Польшчы дэманструюць трывалае веданне беларускай мовы, беларускай паэзіі. Сярод найлепшых суперхітоў альбома «Сэрца Эўропы in rock» стала надзвычай прыгожая мелодыя «Зорка», створаная бе-

ластоцкім гуртом «Biely son» на вершы Ларысы Геніюш.

Спяваюць свае дынамічныя, вострасучасныя песні на беларускай мове і гайнаўскі гурт «The Dzwierzy» («Чарнабровы»), гарадоцкі «Rima» («Стары млын»), беластоцкі «Номан» («Знічка»), бельскі «Алесюкі» («Беларусачка») ды іншыя. Усе гэтыя імёны нашы меламаны неаднаразова маглі сустрэцца ў беларускай прэсе ў штогадовых рэпартажах з фестывалю «Басовішча», але паслухаць музыку зорак нацыянальнага року дзвюх суседніх краін яны змогуць упершыню менавіта ў гэтым альбоме. Нават айчыныя куміры, больш знаёмыя нам, прадстаўлены тут не звыклымі альбомнымі трэкамі, а пэўнымі унікальнымі версіямі або цалкам новымі, не публікаванымі раней творами. Так што адкрыццям чакецца шмат.

Як ні дзіўна, але 20 рознастайных песень гэтай праграмы (74 хвіліны), дзякуючы пільнаму адбору гукарэжысёра Т. Хадунскага, ствараюць цэльную, дынамічную канву настрою. А саму магчымасць гэтага адбору забяспечыў таленавіты менеджэр праекта Віталь Супрановіч. Каларытная мастацкая аздоба выдання належыць камп'ютэрнаму графіку Віктару Іванову, які выкарыстаў і ўласныя фотаздымкі таго самага фестывалю «Басовішча» як сімвал польска-беларускага рок-сяброўства.

У пэўным сэнсе гэты дыск — своеасаблівае хатняе «Басовішча» для кожнага.

Вітаўт МАРТЫНЕНКА.

ліставаанне

ЯК СЯБРЫ САШУ «ЛЯЧЫЛІ»

Гісторыя гэта пачалася прайзвічана: мой унук Саша, вучань падрыхтоўчага класа сярэдняй школы № 102 Мінска, трохі прыхварэў, пра што мы і папярэдзілі настаўніцу Людмілу Гацко.

Нам, дарослым, было зразумела, што для Сашы гэта будуць дні адзіноты, бо чакаць візіту «калегаў» не прыходзіцца: занадта малыя і без бацькоў нікуды не пойдучы. Настаўніца расказала дзецям, што Саша захварэў і яму зараз не вельмі добра без сяброў. І прапанавала: няхай кожны напіша ліст да Сашы ці зробіць прыгожы малюнак. На напісанне ліста адважыліся адзінкі, бо ёсць праблема не толькі з граматыкай, але і з тым, у які бок літару павярнуць. Але словы атрымаліся

шчырыя і добрыя. Не менш цяпла было і ў малюнках.

І ў адзін цудоўны (без перабольшвання) дзень Саша атрымаў стос малюнкаў і ліст ад настаўніцы. «Мы вельмі засмуціліся, даведаўшыся, што ты захварэў, — піша Людміла Пятроўна. — Саша, мы без цябе сумеем, папраўляйся хутчэй. А малюнкамі тваіх сяброў няхай нагадваюць табе пра школу. Чакаем цябе, наш дарагі Саша». Трэба было бачыць, з якім настроем разглядаў унук малюнка, з якім захапленнем расказваў пра сваіх сяброў. Бо ў гэты момант ён быў разам з імі.

Людміла Пятроўна паклала добры каменьчык у жыццёвы падмурак сваіх выхаванцаў. За што ёй вялікі дзякуй.

Яўген КАЗЮЛЯ.

P. S. А гэта малюнак, які прыслаў Саша яго сябра Коля.

ДЗЕД МАРОЗ ПАСЯЛІУСЯ У ЛІЦЭІ

Як ужо пісала наша газета, Беларускі гуманітарны ліцэй імя Якуба Коласа ўзяўся дапамагчы «Беллошце» віншаваць з навагоднімі святамі дзетак з усёй Беларусі. За тыдзень ліцэйцы адказвалі прыкладна на 250 лістоў.

Некаторыя навучэнцы бралі па некалькі лістоў адразу, а трэцякурсніца Марына Шыпуль адказала на 16 лістоў, прычым на ўсе з падарункамі — сшыткамі, цацкамі, фарбамі, канструктарамі, машынкамі і нават... апельсінамі. У першую чаргу ліцэйцы дасылалі падарункі дзецям, у якіх няма мамы ці таты, дзецям з бедных сямей ці проста дзецям з глыбінкі. Стараліся нікога не пакрыўдзіць: даслаць хаця б цу-

керку ці проста прыгожую паштоўку.

З Гомельскай вобласці прыйшоў ліст ад малаго, у якога яшчэ пяць братоў і сясцёр. Юрка прасіў даслаць ім лыжы. Навучэнцаў дужа ўзрушыў гэты ліст, і ўжо на наступны дзень яны адправілі Юрку і ягонай сям'і лыжы. Яшчэ ў адну вёску, ужо ў Магілёўскай вобласці, паехаў файны жоўценкі плэер з радыё, касетай ды навушнікамі. Хай дзеці катаюцца, слухаюць музыку ды з падзякай згадваюць Дзёда Мароза.

Дзед Мароз натхніў ліцэйцаў, і яны вырашылі наладзіць новую акцыю — «Святы Мікола». Ліцэйцы ўжо пачынаюць рыхтавацца, каб на наступныя Каляды без адказу не застаўся ніводзін ліст, каб у гэтыя светлыя святы беларускія дзеткі былі па-сапраўднаму шчаслівымі!

Глеб ЛАБАДЗЕНКА.

стоп-кадр

У Мінску — мінуе 15. Трэба сагрэцца і людзям, і птушкам...

«Голас Радзімы»

Галоўны рэдактар Наталля САЛУК

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:

Камітэт па справах рэлігій і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь; Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі; Беларускае таварыства па сувязях з суайчыннікамі за рубяжом «Радзіма».

Наш адрас: 220005, Мінск, пр. Ф. Скарыны, 44.

Тэлефоны: (+375-17) 213-31-97 (бухгалтэрыя, тэл.-факс), 213-32-80, 284-76-56, 213-37-82.

Паціцкі рэдакцыі і аўтараў, матэрыялы якіх друкуюцца на старонках «Голасу Радзімы», не заўсёды супадаюць.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 81. Падпісны індэкс у Беларусі 63854. Тыраж 2068 экз. Зак. 3276. Падпісана да друку 29.12.2001 г. у 12.00.

Газета набрана, зьярстана і аддрукавана ў друкарні «Беларускі Дом друку» (220041, г. Мінск, пр. Скарыны, 77).